

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos postai sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólé sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Szerda, február 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vasútcikk:** Kevesebb lesz a városatyá.
- Csútrák pimaszság.** Irta: Kara Győző.
- Kompromisszum a katonai javaslatokban.**
- A Dreyfus-ügy fölújítása.**
- A magyar-országi választás.**
- Egy hírhedt szélhámos.**
- Karneval halála.**
- Strák a miniszter előtt.**
- A székesfehérvári Humbert.**
- Szelle József írása.**
- Az aradi új püspök és egy örökösödési pör.**
- A vén kisaasszony gyilkosa.**
- Izgató román tanító.**
- Tárca: Nevermore.** Irta: Ifj. Lónyay Sándorné.
- Regény-Osarnok: A távollévő.** Irta: Montégut Maurice.

Kevesebb lesz a városatyá.

Arad, február 24

Nevezetes hírrel szolgálhatunk azoknak, a kiket érdekel, mikor történik meg Aradon a városatyák számának tervbe vett fölemelése. Az erről szóló hír, mely a miniszteriumból szivárgott ki, igen kellemetlen meglepetést hoz azon uraknak, a kik abban reménykedtek, hogy a létszám szaporítása által könnyen be fognak jutni a törvényhatósági bizottságba. Mert a legújabb hír azt mondja, hogy a létszám fölemeléséből nem lesz semmi. Sem most, sem később.

Egy nagyváradi laptársunk újságolja ezt a mindenesetre érdekes dolgot. Sőt még egyebet is. Azt, hogy a belügyminiszteriumban nemcsak hogy nem gon-

dolnak már a törvényhatósági joggal bíró városok bizottsági tagjai számának megszorításával, de ellenkezőleg, a meglehetően is felére akarják redukálni. Tehát feleannyi városatyá lesz, mint a mennyi most van. Ez a fele-szám természetesen a virilistákra is szól, akik ezentúl szintén választás útján jutnak be a törvényhatósági bizottságba. A legtöbb adót fizetők ugyanis saját kebelük-ből választanak annyi virilis tagot, a mennyi a választott tagok számának megfelelő s így alakul meg az új törvényhatósági bizottság.

De beszéljen maga a hír, a melyet érdemesnek tartunk arra, hogy szó szerint leközzöljünk:

Nagy csalódás éri nemsokára a törvényhatósági joggal felruházott városokat, különösen azokat, a melyek a városatyák számát nemrég szaporították, vagy szaporítani óhajtják. Nagyváradon is legutóbb Kurländer Ede dr. törvényhatósági bizottsági tag és ennek nyomán a város tiszti főügyésze javasolta, hogy a jelenleg 120 városatyát a törvény értelmében 184-re emeljék föl, mivel a legújabb népszámlálás szerint a megnövekedett lakosság arányos száma ezt megengedi.

A törvény eme kedvezményét azonban aligha vehetik sokáig igénybe a törvényhatósági városok, mert a belügyminiszteriumban már régebben dolgoznak egy törvényjavaslaton, mely a régibb rendelkezés megszüntetésével a törvényhatósági bizottsági tagok számának korlátozását célozza, oly módon, hogy a létszám az eddigiek felére szálljon alá.

Érdekes a javaslatnak az a része is, mely azt kontemplálja, hogy a virilisek szintén választás útján jutnak be a közgyűlésbe akként, hogy a legtöbb adót fizetők saját kebelük-ből választás útján küldik a virillseket a képviselőtestületbe.

A létszám leszállítását célzó törvényjavaslat első tekintetre autonómia-csorbitásnak látszik ugyan de ha meggondoljuk, arra következtetésre jutunk, hogy a kormány ezzel a tárgyalások zavartalanabb, folyékonyabb menetét és ezzel az átlátszóbb, gyorsabb közigazgatást akarja biztosítani. Tény ugyanis az, hogy minél nagyobb egy gyülekezet, annál nehezebb a tárgyalás, a mit bizonyít a szakosztályrendszer, a mi a törvényhatósági bizottság kebelében fennáll és az a sok ad-hoc bizottság, a mit kénytelen-kelletlen minden alkalommal kiküldenek.

Hogy nagyváradi laptársunknak ez az értesülése — a melynek egyébként végső passzusában van némi igazmondás, mint azt itt Aradon a legutóbbi időben elégszer tapasztaljuk, — hogy tehát ez az értesülés egészében és részleteiben megbízható-e, ahhoz mi persze most nem szólhatunk hozzá, mert egyelőre még nem áll módunkban a hír igaz voltáról, vagy annak ellenkezőjéről meggyőződést szerezni. De nem is tartjuk valószínűnek, hogy efféle terv foglalkoztatná a belügyminisztériumot, mert hiszen a belügyminiszter épen csak a múlt év végén utasította a törvényhatóságokat a városatyák számának szaporítására s az erre vonatkozó intéz-

TÁRCA

Nevermore.

Irta: Ifj. Lónyay Sándorné.

I.

Csendes, világos este volt. Megszámíthatatlan sokaságu csillag ragyogott az ég boltozatán s a fényes holdsarló úgy nézett ki, mint egy fekete bársonyra vetett, tündöklő asszonyi ékszer. Csónakom teljes nesztelenséggel siklott tova a vizen s isérteties árnyékot vonzott maga után a hold kékes világításában. A levegő lassan-lassan hűlni kezdett. Mintha láthatatlan kezek selyem legyezőket suhogtattak volna körülöttem. A csónakomat érő s néhány méterre reá hajló nádak pedig a földnek és viznek minden afrodiakiakus illatát egyesíteni látszottak magukban, úgy, hogy vég nélküli gyöngédségekre, mondhatlanul édes, tüzes asszony-szerelemre kellett gondolnom.

... Es mintegy válaszul e gondolataimra egyszerre egy szomorú, kifejezhetetlenül fájdalmas dallam kelt valahonnan messziről... Egy lassu ütemű elnyújtott dal, amelyben szavak nélkül is benne volt a százszor megkívánt de soha el nem csókolt csóknak édes kinszenvedése, a lelket elégető tilalmas vágyódás, a visszafojtott zokogás és a könnyebülésért esdő ekzaltált ima.

Ez az édes, bűbajos asszonyi hang a néma éjszakában, a titoktartó folyó közepén különös,

idegenszerű igézettel hatott reám. Látni akartam az éneklő leányt, meg akartam tudni szívének titkát. Egy percre letettem az evezőket s feálltam a csónakban, hogy könnyebben megfigyelhessem, mely irányból szűrődtek át hozzám ezek az isteni hangok. S amint mozdulatlanul bámultam az éjszakába, egyszerre a folyó kanyarulatánál előtűnt egy másik vízi jármű.

Azt hittem, hogy álmodom.

Széles, fehér, tutajszerű alkotmány tartott felém, melynek négy szegletét óriási rózsaszín lámpák világították meg. Elöl két fehérparókás evezős ült egy-egy fehér karosszéken s a tutaj közepén hosszú, fehér keretben egy fiatal leány dőlt vissza párnái közé.

Elkápráztatva bámultam reá. A négy lámpa csaknem nappali fényt árasztott, úgy, hogy egész tisztán láthattam a fiatal nő arcát.

Olyan volt ez a lány, mintha valami pogány ünnepélyről szökött volna meg. Lúktető, meleg felsőtestének lágy, harmonikus, szinte gyermekiesen gyöngéd vonalaiban egy baccanszó szenvedélyessége látszott. Tulságosan sok, fényes, haja — mely szinte lehuza gyermekfejét — finom volt, mint a selyem s úgy ragyogott, mint valami királyi kriptából napfényre került diadém.

Arca sápadt volt, mint a Szentségnek otyája, és az a sápadtság beteges kimerültségről, de egyuttal kétségbeesett, ekzaltált életkedvről beszélt. Ajkának perzselő pirossága szinte fájó ellentétben állt arcának halaványsá-

gával s úgy nézett ki, mintha egy halálhozó sebnek a vére csöppent volna reá. A szemei pedig — ezek a különös, változó szemek — melyeknek kékje csaknem eltűnt a kitágult pupillák mögött, ezek az ópiumos, álomrontó szemek nem a vérszegény leány beteg érzelméről, de az öntudatos asszony nagy, mély lángoló érzékiségéről beszéltek. Az esztelen álmok, a bűnös mámorok felidőzőjének látszott ez az asszony. Csodálatos, érzékzavaró, exotikus csábos virág volt...

Es amíg megbűvöltem, lenyűgözöttem veszttem belé keleti bálványszemeibe, s egy hirtelen mozdulattal letépte a keblén haldokló sápadt bengáli rózsákat s a késői évnak e szomorú virágaiból egyet felém dobott.

Felfogtam a virágot s rátapasztottam az ajkamat hosszan, forrón. Es mintha a hideg virágszirmok életre ébredtek volna erre az érintésre, csaknem úgy éreztem, hogy az ő üde, nedves szája vonaglik a csókom alatt. Onkivültemben tártam ki felé a karjaimat, de csónakom már eltávolodott a övétől s ő szomorú, halk hangon csak egyetlen szót ejtett ki:

— Nevermore...

A tekintete pedig olyan kifejezéssel nyugodott rajtam, mint amilyen a Krisztus lábainál zokogó Magdolnáé lehetett, vagy mint egy Jógoly királynőé, akit lelketlen barbárok vasra vertek...

Mielőtt kábultságomból magamhoz tértem volna, eltűnt a látomány. Messziről, nagyom messziről szűrődtek át még hozzám a folyó

kedések nagyrészt már meg is történtek úgy Aradon, mint az ország számos városában. Lehetetlennek, vagy legalább is valószínűtlennek tartjuk, hogy a miniszter ily hamar megváltoztassa a szándékát.

Az meg pláne hihetetlen előttünk, hogy a létszámot felére leszállítsa a miniszter. Ez nem megy olyan könnyen s a törvényhatóságok kétség kívül és egyértelműleg tiltakoznának az ellen, hogy autonomiájuk legsarkalatosabb joga ily érzékenyen megsértessék minden kimagyarozás és „ad hoc“-ra való célzás dacára is.

— Ha mégis történnék valami — ámbár, ismételjük, mi efajta radikális ujtásban egyáltalán nem hisszünk — bizonyára nem fog késni az esetleges változtatásra vonatkozó rendelet sem, amely majd körülmenyesen utba igazítja a városokat, hogy mihez tartásuk magukat ebben az elég fontos és még több harcra alkalmat szolgál-tató kérdésben. ©

Pikáns politikai hírt közöl mai számában a *Szegedi Napló*. A következőket írja: A szabadelvű párt táborában tudvalevően számosan vannak olyan képviselők, akik választóknak megígérték, hogy semmi újabb megterhelést nem szavaznak meg. Ezek az urak, persze saját érdekükből is, titkos örömmel látják a függetlenségi párt obstrukcióját, s óhajtva remélik, hogy a javaslatokból semmi se lesz. Ez esetben nem kell színt vallaniok. Vannak azonban olyanok is, akik tudomására hozták már a kormánynak, hogy *igéretük kapcsán szavazás esetén — nem szavazhatnak*. Már most két eset áll előttük: vagy kilépnek a pártból, vagy pedig a szavazás napján betegeget jelentenek. Politikai körökben most az beszélik, hogy az esetben, ha a javaslatokat a függetlenségi párt keresztül engedné, ez a szabadelvű-pártnak *legalább egyharmadrészt ágyba döniené*.

A facseti mandátum. A ma érkezett hírek szerint erős izgalom között folyik a harc a facseti mandátumért. Nemess Zsigmond dr. aradi ügyvéd pártja egyre gyarapodik. Nemess ezuttal sikerrel veszi fel a harcot. *Juhos Gyula dr.* a megye

hivatalos jelöltje, szombaton tartotta programbeszédét Facseten. A vasutnál nagy küldöttség fogadta; az üdvözlő beszédet *Scheer* Emil tartotta. A 150-180 főből álló ellenpárt azonban egy ottani tudósító szerint közpört zúdított a Juhos pártra. *Schönfeld* főszolgabíró öt csendőrrel megfékezte a támadókat. Hogy vér nem folyt, azt csak *Marosy* Fülöp csendőrőrsvezetőnek lehet köszönni, aki elismerésre méltó mérséklettel teljesítette nehéz isztét. Este már verekedések történtek. A hatóság huszárok kiküldését és a csendőrség megerősítését kérte.

Osztrák pimaszság.

(*Jentsch ur világtörténelme. — A magyar irodalom a művelt népek közt. — Történelmi pozícióink. — Erőszakos magyarosítás. — Himnusz a szászokrótl.*)

Irtá: Kara Győző.

Arad, február 24.

Egy ujonnan megindult német vállalat két kötete jutott a minap kezembe. Előkelő kiadó-cég bocsátja közre, *Prochaska* Károly Teschenben. A munka címe: „*Illustriertes Jahrbuch der Weltgeschichte*“. Eddigélé az 1900. és 1901. év egy-egy kötete jelent meg, melyeknek szerzője *Jentsch* Károly. Nem ismerem ezt az urat, a német történetírók megszámlálhatatlan sokaságában most olvastam először nevét.

Ezzel egyelőre csak azt akarom konstatálni, hogy *Jentsch* ur nem számítható a német történetírók nagykaliberű képviselői közé. És *Jentsch* urnak mégis megvan a maga külön feladása a történetíró és írás feladatáról, mely feladás már bennünket magyarokat is érdekel és arra késztet, hogy *Jentsch* urral kissé behatóbban foglalkozzunk.

Történetírói elveit ott körvonalozza először, a midőn alkalma nyílik a magyarokról írni, az első kötet 48. oldalán. A liberalizmust tárgyalván, azt írja, hogy az osztrák-németek komolyan veszik azt, s ezért, neha számszerint túlsúlyban vannak, a monarchia új rendezkedésénél mégsem proklamálták hazájukban a németek hegemoniáját, mint azt tül a Lajtán teszik a magyarok, akik azonfelül még kisebbségben is vannak a többi nemzetiségekkel szemben. Ezek előrebocsátása után következőkben fejti ki elveit: „Teljesen eltekintve a fajok elűtő eredeti kulturértékének kérdéséről, a gyakorlati politikától követelhetjük, hogy csakis a történelmileg létesültre legyen tekintettel. Ez abban áll, hogy a szó igaz értelmében kultur-nemzetnek a letünt görög és római nemzetek

kivül csakis a német, angol, francia és olasz nemzet tekinthető, mert ezek irodalmi tartal-mazzák mindazt, ami megismerésre méltó, míg ha p. o. a spanyol irodalom megsemmisülne, a világ nem sokat veszítené vele, az összes szláv és magyar irodalom elpusztulása pedig egyáltalában nem jelentene veszteséget a művelt világra nézve. . . Aki a modern kulturfejlődésben résztvenni akar, annak a nagy modern kulturnyelveknek legalább is egyikét birnia kell s az azt beszélőkkel éiénk érintkezésben kell állania. A nemzetecskékre nézve nagyon farszító és mégsem céira vezető kerülő ut az, midőn a német nyelv megtanulása helyett a német munkákat saját külön nyelvükre lefordítják“.

Mit szólnak majd a kisebb nemzetek a kiseszü *Jentsch* urnak e nagyképűsködő kijelentéséhez? Bizony keveset fognak reá hederíteni, hanem intellektuális erejük teljes latbavetésével küzdeni fognak létjogosultságuk mellett s e bolond osztrák kedveért nem fogják feladni azt a pozíciót, melyet maguknak már eddigélé is kivívtak. A létért való küzdelem ösztöne is erre utalja őket s e jogukat józan eszű historikus nem is vonta eddigélé kétségbe.

Még *Emerson* és *Carlyle* is, akik a történelmi fejlődést egyes kiváló egyének tetteihez fűzik, még ők sem hirdettek a *Jentsch*-éhez hasonló merész tant és *Emerson*nak „Az emberi szellem képviselői“ közt ott van a svéd *Swedenborg*, míg *Carlyle* hősei közt kiváló szerepe jut *Mohamet*nek.

Sőt a történetírás legmodernebb irányának kiváló képviselői éppen ellenkező elveket hirdetnek. *Helmolt*, aki geográfiko historial felfogásával egész új iskolát alapított, mely a német történetírók legjobbjait egyesíti magában, nyolc kötetre tervezett *Világtörténelméhez* irt bevezetésében a világtörténelem mivoltáról értekezvén, arra a konkluzióra jut, hogy „a világtörténelem az egész emberiség fejlődésének története.“ A *Helmolt*-val homiokegyenest ellenkező iskola, a bölcsélet történelmi irány egyik legzsensialisabb tudósa, *Lindner* Tivadár kilenc kötetre tervezett világtörténelme előszavában a maga elveit fejtegetvén, egyebek közt ezt írja: „A világtörténelem ne legyen és nem is lehet az egész emberiség történelme. Mert eddigélé még sohasem létesült az emberiség egysége s a most élő népek közül sokan magukban véve nincsenek történelem híján, ám történelmileg nem mutatnak fel eredményt“. Es e bámulatraméltó tudós mégsem tagadja a magyar nemzet világtörténelmi jelentőségét, a minék bizonyítéka az, hogy munkája eddig megjelent két kötetének másodikában tárgyal-

kanyarulatán túlról a mozgó falevelek között egyes fényásvok, de csakhamar ezek is beleveszték az éjszakába. En meg csak álltam tovább is, kezemben a hervadó virággal, melynek szenvedő szirmai egy utolsó lehellethen vettek bucsut az élettől. Es ez az illat a fejembe szállott s fölzávarta lelkemnek oly nehezen megszerzett nyugalmát. . .

II.

Senki se látta, senki se tudott róla semmit, ahogy jött, úgy tünt el ismét zajtalanul. S ha nem őriztem volna íróasztalomnak egy titkos fiókjában egy halavány, száraz rózsaszagot, egy rémnek tartottam volna az egészet. De így tudtam, hogy létezik, és — ki tudja, minő messzeségeken át? — egy nap százszor is fölkereste őt a gondolatom. Valósággal betege lettem. Esztelen sóvárgás vett rajtam erőt: egyszer, csak egyetlen-szszor látni még! Bejártam Európának minden nagyobb városát. Ott voltam mindenütt, ahol mulatni lehet, ahol sok az ember. Azt hittem, hogy egyszer mégis csak nyomára akadok.

Megittasodtam a szépségétől s azért, hogy az életének egyetlen óráját nekem adja, kész lettem volna minden örülségre.

Igy telt el egy év. Egy este, napnyugat volt éppen, egy barátommal, akivel a kiállítást tekintettük meg, ott sétáltunk a Szajna partján. Ezen az imént még oly népes helyen egy percre eltűnt a láрма, kiabálás, a zaj. A vilaszínű ég lassan-lassan gyöngyszürkév változott, mely átment hamuszínűbe s végül olyanná vált, mint egy régi, szin-hagyott óriási eelyemdarab. A fölgyújtott gázlámpák úgy tükröz-

zódtak vissza a Szajna vizében, mint egy topáz collier.

Naiv reménységgel tekintettem minden előttem elhaladó asszony arcába. Nem tudom, miért — ezen az estén szinte fizikai bizonyossággal éreztem, hogy újra meglátom őt. Kisé-rőm észrevette szórakozottságomat.

— Mi lelt? — kérdezte tőlem aggódva.

En vállalt vontam.

— Semmi Ma este megint erőt vett rajtam a láz. Őt keresem.

— Bolond vagy — válaszolt barátom s megmosolyogta kitarátasomat.

— Nem, nem vagyok az. Ma este látni fogom. Es ha még egyszer a szemem elé kerül. . .

Nem fejeztem be. Egy kocsi haladt el mellettünk lépésben és én görcsösen ragadtam meg kísérom karját.

— O az. Érzem.

Háttra volt dőlve a kocsi párnáira és aranyos haját ellakarta a kalap, de azért egyszerre megismertem. Gyors mozdulattal léptem előre. Talán hogy megragadjam a lovak zabláit, vagy hogy felugorjak mellé a kocsiba s egy szilaj ölelésben adjam tudtára az örület paroxizmusáig fokozódott szerelmemet. Vagy talán azért, hogy kocsija elé vessem magam, hogy az ő lovai tiporják ki testemből a lelkemet? Nem tudnék rá megfelelni. Elvesztettem a fejemet abban a pillanatban, hogy előre hajolva újra megláthattam vérpiros ajkainak remegő ívét. O is rám tekintett.

A tudósok tagadják, de létezni kell valamely titkos delejnek, amely megéretteti a szerető szivekkel egymás közellését. En tudom,

hogy létezik. Mert mámoros szemel szép ismeretlenemnek lázasan felcsillantak látásomra, majd kialudtak ismét, mint mikor a forró nap-sugár a jéghegyekre tűz. . . Ifju teste pedig — amely olyan hajlékony, mint a hinduk borostyánja — megremegett, azután szinte élet-telenül esett vissza a párnákra.

Unnepi zsolozsmaként csengett, zugott, dalolt a lelkemben ez a szó: Megismert! Megismert! Nem csalódtam, mert egyszerre egy halavány hervadó rózsaszag repült felém, s esett le előttem a földre. Es amíg én — százszorosan ügyetlen — lehajoltam érte, hogy föllemeljem, azalatt eltűnt szemeim elől a látomány.

III.

Most már ketten is kerestünk, kutattunk, futottunk utána. De hasztalan volt minden. Nem birtunk nyomára akadni. Hosszu idő mulva aztán kifáradtam a céltalan bolyongásban, a véget nem érő jövés menésben. Hazamentem. Az anyám egy kedves szép gyermekét szemelt ki a számomra; feleségül vettem. Es mikor mint egyhetes házások a Canale Grande-en siklottunk tova, egyszerre egy gondolából az ő hangja hatolt el hozzánk.

Hirtelen újra erőt vett rajtam a láz. De kezemben tartottam ifju feleségem kezét s az ő édes, reszkető ujjai erősebben lekötöttek, mint azt vasbilincsek tehetnék volna.

Es mégis, mikor elhaladt mellettünk az éneklő nő félig lekvő alakja, reszketés futott át tagjaimon, s előre hajolva helyemen, tekintetemet a nyitott gondolara függesztettem. Jól sejtettem, csakugyan ő volt az, ő volt teljes rejtelmes szépségében, ajkán azzal a sphinx-

ván a 9—12 századok alatt végbement államalakulásokat, a magyar nemzetről 31 oldalon írt, az osztrák néppel — hisz akkor még nem is nemzet — összesen 6 oldalon végez.

No de ne essünk mindjárt kétségbe. A kis Jentsch csak nagyokat mond, de azért nem következetes önmagához. Megemlékezik 6 mi rólunk is. Igaz, hogy elmondhatjuk e megemlékezésről: adtál uram esőt, de nincsen benne köszönet.

Ausztriára történelmi visszapillantást vetvén, azt írja rólunk: „Midőn Budapesten a magyar urak a német nyelvű utcajelző-táblákat magyar nyelvűekkel felcserélték, ezzel kitörölték Magyarországot a kulturállamok sorából. Akármennyire berzenkednek, akármilyen hüböt csapnak az ő barbár „teremtetté“-jükkel — mindez nem segít rajtuk: a német elem életető lelke nélkül az elcsenevészedésnek és pusztulásnak néznek eléje“. Igazán meggondolatlan könnyelműek voltak azok a „Herren Magyarok in Budapest“, midőn nemzetüket a kulturnépek sorából kitörölték a német cégtáblák eltávolításával. Szegény osztrák-német kultúra, mely eddigelé cégtáblák feliratainál egyebet produkálni nem tudott.

A 67. évi kiegyezésben — írja Jentsch — a magyarok „ujjonan szervezett királysága“ önállóságot nyert, melyet arra használt fel, hogy a többi nemzetiségeket kirelhetetlenül elnyemje s megmagyarosítsa. Eredetileg öt millióra rugva, noha nemzetiségük ép oly meddő, mint a francia, kényszermagyarosítással már hét millióra szaporodtak.

Való tények ily orcátlan elferdítése csak osztrák tudóstól telik. Neki Magyarország csak 67. óta szervezett királyság. Hol volt a nagy Ausztria még akkor, midőn Magyarország már mint nagyhatalom szól bele Európa ügyeibe s hol volna e züllésnek induló néptömeg ma, ha Magyarország már egynehányszor meg nem mentette volna az elpusztulástól?

Mindez a bevezetésben van elmondva. Foga fehérét igazán csak ott mutatja ki, ahol speciálisan Magyarországot tárgyalja. Hogy toporzékol ez a kis sváb! Mik az ő kijelentéséhez, csunya rágalmaihoz képest a Korn Arthur ártatlan megjegyzései vagy a Catulle Mendes kacagtató együgyűségei! Nem teszem szívesen, de be kell mutatnom néhány mondását:

„Hogy a monarchia tulsó felével“ — így pattog — „csak rövidesen bánunk el, az szándékosan történik. Az ottani pártok veszekedéséből, amely — mig tisztán magyarok folytatják — semmi egyéb, mint a koncert való viaskodás s belőle nem háramlik haszon sem a kulturára, sem a monarchiára. A nem-magyarok

erőszakos megmagyarosítása, egy darabka kulturharc a katolikus egyház ellen, sikkasztások felfedezése és eltussolása, rothadt üzérkedésekben való részvétel, mely bűnbán magasarangu tisztviselők s a parlament vezetői egyaránt leledzenek, Ausztria ócsárlása, erre szorítkoznak a „lovagias és szabadelvű“ nép hőstettei“. Rossz néven veszi, hogy Kossuth és Ugron a teljes „autonomiát“ követelik s tagadva az önálló Magyarország életképességét, azt írja: „mintha bizony a Herren Magyarok henegehetnének, ha Ausztria nem fizetne, a német polgárság nem nyujtaná az értelmiséget s a szláv nemzetiséghez tartozó munkások a munkát.“ Elismeri, hogy van némi iparunk, ám ez nem magyar érdem, mert ez kizárólag a zsidók és németek pénze és értelmisége, másrészt a németek és szlávok munkája fejleszté. Nem tartja életképesnek ez ipart, mert a magyarok ép oly kirelhetetlen szigorral bánnak az iparosokkal, mint „nyomorban sanyilódó jobbágyaikkal“, ami már ismételt zavargásokra vezetett. Valósággal izgat és lázítja a munkásokat, azt hszudván, hogy „minden munkásszervezkedés mint forradalmi és szociál demokratikus jellegű elnyomatik, ami azután forradalmi érzülettel tölti el a munkásokat, a kik csak a szociáldemokratizmusban látnak menedéket.“

Szélnek érdemeül tudja be, hogy az uralmon levő pártot, melynek élére került, brutálisoktól törekszik visszatartani. Vegtelen sokat hazudozik össze a vallási viszálykodásokról, közpénzek elsikkasztásáról s csak úgy dülful benne a tehetetlen osztrák düh, midőn a magyarosodás terjedéséről szól. A helységnevek magyarosításáról megemlékezvén, dicsőíti Brassó és Szeben törvényhatóságait „ki artó és hősi ellentállásukért“ s azt írja: „ha a magyaroknak sikerülne az eddigi szászok földjén a németiséget kiirtani, az nemcsak a németekre, hanem az egész világra, a kulturára nézve pótolhatatlan veszteséget jelentene, mert az erdélyi szászok a világ legműveltebb népe, oly nép, mely közt nincsenek analfabéták s mely közt nyoma sincs a proletár salaknak, a rongy csöcseléknek.“

„1901. július 30-án“ — olvasom egy másik helyen — „halt meg Budapesten Szilágyi Dezső, egyike ama legjobb embereknek, kikkel Magyarország kérkedhetik, kiváló jogász, általános műveltségű férfiú, jó hazafi, nagytehet ségű szonok és — a mi Magyarországon sokkal többet mond, mint máshol egyebűit — becsületes, megvesztegethetetlen jellem.“

Nem folytatom e csuf osztrák kirohanások reprodukálását, hisz don quijote i szélmalom harc volna ily nagymérvű és rosszakaratu el-

vakultság ellen küzdeni. Nem is a magyar közönség épülésére reprodukáltam e bülyeségeket; hanem tettem azon reményben, hogy talán sikerül figyelmessé tenni az illetékes körököt ama körülményre, hogy milyen szellemben írt „tudományos folyóiratok“-kal árasztják el a tul a Lajtán felől hazánkat. Hogy Jentsch ur ne folytassa évkönyveiben az ily cikkeket, azt megakadályozni sem én, sem másvalaki nem tudja; ám hogy ez évkönyveket magyar postahivatal ezentul is továbbítsa s hazánkba szállítsa, azt meggátolni az illetékes köröknek legajább is — kötelessége.

TÁVIRATOK.

A balkán mozgalmak.

London, február 24. Tegnap kékkönyvet adtak ki a délkelet-európai kérdés tárgyában. A kékkönyvben 369 irat van az 1900. december 31 étől 1908. január hó 9-éig terjedő időből. Az iratok között van az angol külügyminiszternek a konstantinápolyi angol nagykövethez január hó 9-én intézett levele, amelyben a miniszter a reformok szükségességét hangoztatta és azt mondja, hogy a kormány kész támogatni minden praktikus javaslatot, amelyet a becsi és pétervári kabinetek a bajok orvoslása céljából a portának ajánlanak.

Konstantinápoly, február 24. A bolgár diplomáciai ügyvivőség palotája közelében egy házba tegnap délután hat álarcos tolvaj tört be. A tolvajokat fegyveres hataiommal kellett legyűrni. Ez az eset arra a híresztelésre adott okot, hogy a betörést egy bolgár komité rendezte, ami azonban alaptalan.

Konstantinápoly, február 24. Az összes nagykövetségek a kormányaktól kapott utasításuk értelmében az osztrák magyar-orsz reformok sürgős elfogadását ajánlották a portának.

A cukoradó.

Hága, február 24. A kormány a brüsszeli egyezmény értelmében törvényjavaslatot nyújtott be a cukoradó tárgyában. A törvényjavaslat a cukoradónak 100 kilogrammonként 3 frrtal való leszállítását rendelik. A javaslatban azonkívül olyan rendelkezés van, amely szerint a kormánynak mindaddig jogában van adóptlékokat szedni, amig külföldi cukrot hoznak be jelentékeny mennyiségben, mert a németalföldi ipar érdekei nem kívánják meg az adóptlékot.

szörű mosolylyal, melynek a pusztá gondolata is mindannyiszor szívembe kergette a vért.

Egy pillanatra találkoztam a tekintetünk, úgy látszott, ő is megismert, mert egyszerre ruhaderekának csipkefodrái közül kihuzott egy halvány sárga rózsát s áthajította azt a mi gondolánkba. Egy percre megszedültem. Orált vágy támadt a lelkemben, hogy a számhoz szorítsam a virágot, addig, amig még langyos az ő ifju keblétől. De feleségem keze lusta bizalommal feküdt a tenyeremben s én mosolyt erőltetve ajkamra, e szavakkal nyujtottam át neki a rózsát:

— Becsülje meg e ritka virágot, Madonna, egy asszony néma hódolata ez, egy másik asszony szépsége iránt . . .

Hanem este valami ürügy alatt egy félóra mégis magára hagytam őt, s fölkerestem Beppot, a gondolást. Jól ismertem már, hiszen őt nap óta volt már szolgálatunkban,

— Beppo — szoltam hozzá. — Bizhatom-e benned?

— Mint önmagában, signor — válaszolt.

— Ismered e a tulajdonosát annak a gondolának, amelyben olyan szépen énekelt ma este az az aranyhajú signora? — folytattam én tovább a kérdezősködést.

— Hogyne, uram. A nővéremnek a férja az.

— Akkor talán azt is megtudhatnád, ki az a hölgy, akít ma este láttunk?

Annyira izgatott voltam, hogy elig tudtam beszélni. Beppo bizonyára észrevette ezt, mert megrázta a fejét s szinte szemrehányóan szolt:

— Azt hittem, uram, hogy önök fiatal ház-

asok.

Zavartan sültöttem le a szememet.

— Ej Beppo, — szoltam elutasítólag — ehhez te nem értesz. Azt az asszonyt valamikor régen, legénykoromban láttam egyszer, de sohasem sikerült megtudnom a nevét. Most talán szerencsésebb leszek . . .

— Igen, signor, én megmondom önnek, — szolt közbe Beppo.

Csaknem fölkiáltottam örömben.

— Duszgazdag amerikai leány ő s már egy év óta itt él a körünkben. A jótékonyság a gyalának lehetne nevezni.

— Jó, mint egy angyal és szép, mint egy istennő, Beppo! Vigyázz, még kísértetbe viszesz.

De Beppo a fejét rázta.

— Attól nem félek, — szolt különös mosolylyal. — S hogy ezt bebizonyítsam, föl is írom önnek mindjárt a signora lakását.

. . . Egész éjjel nem tudtam aludni. Az agyamra, a lelkemre úgy rárajzolódtott annak az asszonynak a képe, hogy lázt kaptam tőle. Ez az a látásankint átragadt körülöttem mindenre, kezdett égetni, mint a parázs, az irászatalom deszkája, a ruhám, még a levegő is. Az egész világ valami megbabonázó, léleksorvasztó, idegölő bűbájlyal volt tele.

Délutánig küzdöttem magammal. De délután már nem bírtam tovább. E mentem a lakásához. Dobogó szívvel haladtam föl a lépcsőn, reszketve álltam meg szobájának ajtajában.

Kopogtam. — De nem volt erőm megvárni a feleletet. Berohantam hozzá . . .

. . . Ott feküdt a keleti szőnyeggel leterített kereveten, duzzadó selyempárnák között s előtte egy alacsony asztalon egy egész kéve sárga rózsá agonizált.

Jöttömre fölemelte a fejét s amint meglátott, velőtrázó sikoltásban tört ki. Oh, ez a kiáltás! Álomban is hallom. Ah, ez a kétségbeesett remény-vesztett fölajdulás! . . . Oh, a gyönyörű arcnak kegyelemkérő kifejezése, — a halálos győtrődés azokban a bűbajos szemekben! . . . Vajjon elfelejttem-e valaha? . . .

Félőrlten vettem magamat a szőnyegre, s szilaj örömmel lüktetett bennem a gondolat: ah, édes Sphinxem, végre hát kitalálom titkodat!

Ijedten huzódott hátrább a helyén, de én közelébb csuszam hozzá, hogy átöleljem karjaimmal térdeit . . .

. . . Egyszerre két kiáltás töltötte meg újra a kis szobát. O is, én is, feikiáltottunk. Mert amint át akartam karolni lábait, egyszerre jég-hideg zuhanyként jőzanított ki a tudat, hogy az én szép, édes asszonyom nyomorék, szerencsétlen, láb nélküli teremtés, kit mostoha sorsa örökre lemondani kényszerít a szerelem üdvösségéről . . .

Támolyogva, szédül fejjel hagytam el a szobát . . . S később, az esti csöndességben, mig feleségem meleg, puha tenyerét ajkamhoz szorítva tartottam, szomorúan gondoltam az én szegény sphinxemre, kinék fájdalmas tikát oly brutálisan raboltam meg: s egyszerre megértettem az angol költő ama bus refrainjének lemondásteljes jelentőségét, melyet első találkozásunkkor suttoztak a szegény nyomorék asszony ajka.

— Nevermore . . .

Kompromisszum a katonai javaslatokban.

(Az idei fősorozás elhalasztása.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 24

A katonai javaslatokat éppen egy hónapja — január 24-én kezdtek meg — tárgyalja a képviselőház és ha a vita a megkezdett mederben folytatódna, úgy valóban nem lehetne belátni sem a vita végét. Eddig ugyanis *harmincegy határozati javaslatot* adott be az ellenzék, mind meg annyi javaslat a zárszó jogát is biztosította az ehhez szükséges tiz-husz aláíróval.

A vitának ebben a stádiumában érdekes értesülést jelent nekünk budapesti tudósítónk. *Szell Kálmán* miniszterelnök ugyanis a *holnapi*, szerdai ülésen fel fog szólni a katonai javaslatok védelmére és e hír szerint *igen fontos nyilatkozatokat* fog tenni, amelyek összefüggésben vannak a miniszterelnök bécsi utjával. E nyilatkozatoktól nagy eredményeket várnak a miniszterelnökhöz közel álló körökben. Erős a remény arra, hogy e nyilatkozatok kapcsán — amelyek megerősítik, részben valóvá váltják *Fejérváry* honvédelmi miniszter már bejelentett engedményeit, — *kompromisszum jö létre* a katonai javaslatok tárgyában.

Az idei sorozás elhalasztására vonatkozó rendelet — melyről tegnapi lapunkban már tettünk említést — ma jelent meg a hivatalos lapban. Az érdekes rendelet szó szerinti szövegében így hangzik:

A magy. kir. honvédelmi miniszter által folyó évi 5000/VIII—a. szám alatt az 1903. évi fősorozás elhalasztása tárgyában kiadott

Körrendelet

valamennyi törvényhatóság közönségének.

Mint hogy a folyó 1903. évben kiállítandó ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslat az országgyűlés által a *kellő időben és mindaddig meg nem szavaztatott, s így most már nincs kiállítás* arra, hogy az idei fősorozás a hozzám már fölterjesztett ujoncozási, utazási és működési tervek alapján a folyó évi március hó 1-ével megkezdhető, s a véderőről szóló 1889. évi VI. törvénycikk 37. §-ában megjelölt rendszerinti időszakban végrehajtható legyen, az 1903. évi ujoncozási előmunkálatok foganatosítása tárgyában mult 1902. évi szeptember hó 12-ről 70.000/VIII—a. szám alatt kiadott körrendelet... kapcsán, és a minisztertanács határozata alapján ezennel elrendelem, hogy az *idei fősorozás egyelőre és további rendeletemig elhalasztásuk*, amiről a sorozójárási tisztviselő azonnali közhírré tétele végett haladéktalanul értesítendő.

Miután azonban a folyó évben kiállítandó ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslat a törvényhozás által *remélhetőleg* akként és oly időpontban fog elfogadtatni és törvényerőre emeltetni, hogy annak alapján az elhalasztott ez ideig fősorozás a folyó évi *április 1-től május 31-ig* terjedő időszak alatt végrehajtható lesz, ennél fogva, s az előbb említett 70.000/VIII—a. 1902. szám alatt kelt rendeletem kapcsán felbivom a törvényhatóságok, hogy a folyó évi ujoncozási, utazási és működési tervezeteket a fentebb említett 70.000. számú körrendelettemmel megküldött minta szerint, az illetékes cs. és kir. hadkiegészítő kerületi és honvéd kiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg újból és oly módon állapítsa meg, hogy az idej fősorozás a folyó évi *április hó 1-től május 31-ig* terjedő időtartam alatt legyen foganatosítható, illetve végrehajtható.

Ez alkalommal ismételtén megjegyzem, hogy ezen működési tervekben az 1889. évi V. törvénycikk által nemzeti ünnepé nyilvánított *prilisi* t-ike, nemkülönben a vasárnapok és a római katolikus ünnepnapok, valamint azon sorozójárásiakban, hol görög-keleti vallásnak na-

gyobb számban fordulnak elő, a görög-keleti ünnepnapok is működési napokul föl nem vehetők, illetve a görög-keleti ünnepnapokon csakis oly községekben (körjegyzőségi csoportokból) vezethetők elő állításkötelesek, amely községekben (körjegyzői csoportokban) görög-keleti vallásnak, vagy éppen nem, vagy csak elenyésző csekély számban találhatók.

Ezen egyetértőleg ujonnan szerkesztendő utazási és működési tervezetek, melyekbe a sorozobizottságok polgári elnökeinek és polgári orvosainak nevel, valamint a felhívott állításkötelesek összes száma is pontosan bejegyzendők, hozzám esetleges jóványagás végett *mielőbb, de legkésőbb folyó évi március 15-ig okvetlenül* felterjesztendő.

Együttal azonban az *idő elrehaladottságára való tekintettel* kivételesen megengedem, hogy az illetékes hadkiegészítési kerületi és honvéd kiegészítő parancsnokságokkal *egyetértőleg* megállapított utazási és működési tervezetek a sorozójárási tisztviselőkkel, még hozzám való felterjesztésük előtt, előzetes tájékozás végett, közölthessenek.

Mint hogy pedig a fentiek szerint az *idei ujoncozásnak előreláthatólag ugyanis nagyobb késedelmet kell szenvednie* s mint hogy az idej fősorozás ez évben is oly módon lesz foganatosítandó, miként azt az ujoncozás foganatosítása iránt az előző években is kibocsátott körrendeleteimben kifejtettem, az annak foganatosításához szükséges nyomtatványokat, vagyis a községenkénti elővezetéshez szükséges névlajstromok mintáját, továbbá az ujoncozási hirdetményeket, a fősorozás eredményének bejegyzésére szolgáló B) mintájú kimutatást, valamint a C) mintájú polgári elnöki jelentés űrlapjait is időnyerés céljából idemellékelve már most oly utasítással küldöm meg a törvényhatóságoknak, hogy az utóbbiakat, vagyis a fősorozás eredményének bejegyzésére szolgáló B) mintájú kimutatást és a C) mintájú polgári elnöki jelentés űrlapjait a fősorozás tulajdonképeni foganatosítása iránt még csak ezután, és pedig az idej ujoncujtalékoknak a törvényhozás által lett megszavazása után kiadandó körrendeletem megérkezéig őrizze meg; a községenként, illetve körjegyzőségi csoportonként és két példányban szerkesztendő névlajstromok űrlapjait pedig, ha még ugyan meg nem történt volna, azonnal kinyomatván, azokkal, valamint az ujoncozási hirdetményekkel is, előkészíthetők végett, az összes járási tisztviselőket kellő számú példányokban már most lássa el, azonban *azon világos és határozott hozzátétellel*, hogy a névlajstromokban, valamint az ujoncozási hirdetményekben is, a sorozási napok *csak akkor* lesznek kifüggesztendők, ha az ujoncállítás foganatosítása iránti körrendeletem már kiadott.

Budapest, 1903. évi február hó 19-én.

Fejérváry s. k.,

honvédelmi miniszter.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Lohengrin, opera. (Páros bérlet.)
Csütörtök: Kis fészek, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Szultán, operetta. (Páros bérlet.)
Szombat: Julius Caesar, tragédia. (Páratlan bérlet.)

* *Lohengrin.* Zilahy Gyula igazgató a *Lohengrin-t* még e héten előakarta adni mindkét bérletben s így a dalművet szerdára és csütörtökre is kitűzte. Azonban a mult heti egymástáni két előadás annyira kifárasztotta a színház mélyzetet, hogy a páratlan bérlet nem csütörtökön, hanem a jövő héten kapják Lohengrint.

* *A szultán* nagy sikerére való tekintettel Zilahy igazgató e hét műsorába újból felvette a szép zenéjű operettet, melynek eddigi két előadása is nagy közönséget vonzott. A címszerepet Zilahyné Roxalant Rózsa Lili, a két basát pedig *Sarkady* és *Füredi* fogja játszani.

* *Julius Caesar*-ra a színház szabó műhelyében új kosztümök készülnek. Igen szép lesz a Calpurnia, Portia, Caesar, Brutus, Antonius és Cassius kosztümje, mely mind korhű képek után készül. Ezenkívül korhű lesz a

Capitolium belseje és a fórum-kép. A tragédia szerepkiosztása a következő: Caesar: Györe, Brutus: Csiky, Portia: Gazdy Aranka, Calpurnia: Darócy Ilona, Antonius: Ternyei, Decius: B. Szabó, Casca: Marházy. A többi szerep is jó kezekben van.

* *Kis fészek.* A *kis fészek* Antoinette szerepét, melyet a hétfői és keddi előadáson Almássy Lola játszott, csütörtökön Szabó Irma fogja játszani.

* *A nagyváradai színház új tagjai.* Somogyi Károly, a Szigligeti-színház igazgatója nagyban folytatja a szervezkedést és csaknem egészen új társulattal kezdi meg az új szezont. A mostani társulat sok neves tagja távozik, akiknek helyét a színigazgató megfelelő jeles erőkkel fogja pótolni. Koloratur énekesnőül Somogyi Károly *Ruzsinszky* Ilonát szerződtette, akinek legutóbb Pécsen Katalin címszerepében óriási sikere volt. Kivüle énekesnőül szerződteték még *Haller* Irma, aki jelenleg a miskolci színház tagja továbbá *Parlagi* Kornélia Aradról és *Agnely* Irént Pozsonybol. Új naivája is lesz a társulatnak, a távozó *Novák* Irén helyébe ugyanis az igazgatóság *Berlány* Vandát, a kassai Nemzeti színház naiváját szerződtette. *Peterdy* Sándor utódja *Keszler* Ede; *Pintér* Imre utódja pedig a baritonista szerepkörben *Kovács* Kálmán lesz. Ezekon kívül még számos új taggal fölfrissítik a Szigligeti-színház személyzetét.

A Dreyfus-ügy fölújítása.

(Jaurés leleplezése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Párisban szorongó szívvel várják *Jaurés* nak kilátásba helyezett leleplezéseit. Ezekben a leleplezésekben, melyek a *Dreyfus-ügy* újabb revíziójához fognak vezetni, az „annotált borderó” fogja a főszerepet vinni. Vilmos császárt felkérték, hogy a borderóra írja rá megjegyzéseit. A hamisítók Vilmos császár kézírását utánozták.

A hamisítók kiindulási pontja ez volt: A borderó tényleg Berlinbe került, ott a császár ellátta saját kezűleg irt széljegyzetekkel, aztán visszaküldte *Schwarzkoppenhez* Párisba, hol azonban elfogták és a francia vezérkarnak beszállították. Miután a vezérkar a német császár állítólagos eredeti kézírásával ellátott okirat eredetijét nem merte használni, a vezérkar megbízásából *Essterházy* a borderónak egy másolatát elkészítette, mely a Dreyfus elleni perben is szerepelt. A császár állítólagos kézírásával ellátott borderó csak a hamisítók és a velük szövetkezett t. bornokok magánhasználatára szolgált. Az „annotált borderó” fényképmásolatát *Mercier* tábornok magával vitte Rennes-be és megmutatta a hadbíráknak, hogy ezzel Dreyfuss ellen döntő bizonyítékot adjon a bírák kezébe. Ezt Jaurés néhány nap mulva a kamarában elő fogja adni.

Reinoch József ma a következőket jelenti ki a „Tems”-ben: Most már *Henry* ezredesnek egy másik hamisítványával kezdünk ismerkedni. Az „annotált borderó”, melyet a német császár állítólag széljegyzetekkel látott volna el, a rennes-i dráma vezetőmotívuma. *Mercier* tábornok azon cáfolataival szemben, hogy t. l. ő a katonai bíráknak nem csuszta kezeibe ezt az okiratot, kijelenti *Reinoch*: „Bizonyos, hogy *Mercier* nem maga mutatta a bíráknak ezt a tanúsítványt, de nem tagadja azt, hogy a rennes-i bírák, vagy többen közülök, az annotált borderót látták és nem tagadja, hogy ezt az okiratot ő vitte Rennes-be.” Vilmos császár széljegyzeteinek szövegéről a következőket mondja *Reinach*: „En az annotált borderót magam sohasem láttam, de hitelt forrás szerint a császár a következő szavakat írta a borderóra:

„A milyen gyorsan csak lehet, küldeni az itt felsorolt aktákat. Mindent megtenni, hogy ez a dög (canaille) Dreyfus siessen. (Aláírás) Vilmos.

Ezt a hamisítást Eszterházy a következő névvel jelezte: „A osászári gárda.“

Különbözik nem titok, hogy Mercier tábornok az „annotált borderót“ mindenkinek megmutatta, aki látni akarta, úgy, hogy legalább 2000 ember látta és hogy a rennesi hadbírák tudomást szereztek róla s magukat „Vilmos osászár sajátkezű széljegyzetei“ által befolyásoltatták.

Mindezt el fogja mondani Jaurés és okmányokkal igazolni. Ezuttal valódi, hamisítatlan okmányokkal, ami ebben az ügyben ugyancsak szokatlan dolog lesz.

A magyar-csékei választás.

(Kilencvenhat elfogott választó.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 24.

Néhai Goldis János aradi román püspök kerületében, a biharmegyei Magyar Csékén, melyben a mandátum legutóbb Fassie Tódor halála által jött üresedésbe, ma tartották meg az új választást, a mely nagy izgalom közte ment végbe.

Három jelölt küzdött a kerületért: a hivatalos jelölt, Papp János biharmegyei főjegyző, az aradi román egyházmegyei zsinat tagja, továbbá Dési Géza dr. ügyvéd és Adorján Emil dr. ügyvéd, mindkettő egyúttal íróember. Papp és Dési szabadelvű, Adorján függetlenségi programmal lépett föl.

Mint Nagyváradról jelentik, a választók raja már tegnap este megindult kocsikon Magyar-Cséke-felé s ez alkalommal meglepő és váratlan erélyvel kezdték meg a negyvennyolcas párt kortesei a választók elbódításának furfangos módját. Az Adorján-párt hű emberei, mintegy háromezren elállották az országutat s lelkesítő beszédekkel igyekeztek a kocsikon ülő Papp és Dési-párti választókat megnyerni s átkapacitálni a negyvennyolcas párthoz. Ez a törekvésük sikerült is részben, amennyiben este 10 óráig a Dési párttól száz, a Papp párttól 96 olyan választót térítettek át az ő táborukba, a kik Déstől és Papp Jánostól fölveték a fuvardíjat és kalapjaik mellett a kortestollal indultak utnak. A lelkesítő és izgató beszédekre eldobták a szabadelvű zászlókat és feltűzték a 48-as kortestollakat.

Ezt a hódítást látva, közbelépett a hivatalos hatalom és mindenáron megakartta akadályozni a választóknak az ellentáborba való átcsábítását. A Rossiáról utnak indult 96 választót, a kik átpártoltak dr. Adorján Emilhez, Markovics Károly belényesi főszolgabíró letartóztatáért, mert felvették a Papp János fuvardíját s mégis az ellenpárthoz csatlakoztak. A választóknak ezen jogtalan letartóztatása ellen úgy dr. Adorján Emil, mint Bartha Ferenc dr., Gabányi Miklós dr., Molnár Ákos, Kelemen Béla és Balogh Mihály orsz. képviselők, kik a választásra leérkeztek, tiltakoztak s egyben Széll Kálmán belügyminisztertől kértek táviratilag elégtételt a főszolgabíró által elkövetett választási atrocitás miatt.

Éjjel a főszolgabíró a képviselők erőlyes közbelépésére szabadon engedte a lefogott választókat, de a huszonkét fuvaros csaknem reggelig a fogházban volt őrizet alatt.

Ilyen előzmények után indult meg ma reggel a szavazás, melyet Jancsó Dezső választási elnök vezetett. A szavazás igen lassan folyt az ériási torlódás miatt. A választók nagyon sok mekérrrel jöttek. Délelőtt 11 órakor Papp Já-

nosnak 62, Dési Géza drnak 26, és Adorján Emilnek 24 szavazata volt. A szavazás eltartható éjjelig.

Délután 4 órakor, mint egy újabb táviratunk jelenti, a szavazatok aránya így állott:

Papp János	450
Adorján Emil	270

Dési Géza, látván a sikertelen küzdelmet, visszalépett. Papp János győzelmét biztosra veszik, ámbar mindkét párt erősen bizik a magadiadalában.

Éjjel 1 órakor Nagyváradról azt a telefon-értesítést kaptuk, hogy Magyar-Csékén még egyre tart a szavazás. Hajnali egy órakor Papp János százötven szótöbbségben van Adorján felett. Az eredményt csak a reggeli órákban fogják kihirdetni.

TANÜGY.

(—) Az aradmegyei kisdiednevelők köre folyó hó 22-én, d. e. 11 órakor tartotta rendes évi közgyűlését, melyen a számvizsgáló és könyvtárvizsgáló bizottság a pénztárosnak és könyvtárnoknak a felmentvényt megadta. Gyakorlatilag Walter Róza foglalkozott s mivel a tisztikarnak három évre terjedő megbízatása letelt, a közgyűlés új választást tűzött ki. Előnknek megválasztott Kornis Ilona, alelnöknek lett Edelmlüller Lujza, titkár Fürst Matild, pénztárnok és könyvtárnok Rácz Hermin, jegyző Borsitzky Lajosné. A választmány tagjai: Berzi Amália, Haika Laura, Heinrich Augusztá, Szilárdné-Weisz Lujza, Tüzes Erzsébet és Egely Mária.

Egy hirhedt szélhámos.

(Aki becsapta a püspököt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, február 24.

Somoskeőy óta nem szerepelt érdekesebb kalandor-jellem a magyar közélet színpadán Strassnow (Szendrei) Ignác urnál, aki, mint megirtuk, méltóságos Vértessy Géza címén ölelkezett magyar főpapokkal és az egyikkel 800, a másikkal 6000 koronával számoltatta le a maga méltóságos barátságát. A jeles firmát azonban, mint tudjuk, sikerült elcsipni s most már börtönben várja büntetését.

Szendrei ur viselt dolgaiból a következő nevezetes epizódokat elevenítik föl:

A hirhedt szédelő két év előtt Budapestről Bécsbe utazott egy első osztályú kupéban. Pompás borjubőr utikészlettel, impozáns pléddel és nagyszerű városi bundával volt felszerelve, gomblyukában pedig a porosz koronarendék szalagocskáját viselte.

Ugyanabba a kupéba szálltak be Braganza és Fürstenberg hercegek, akik csakhamarszóba álltak a diskret idegennel, akinek választékos modora jelezte, hogy a jobb társaságok köréből való.

Csakhamar kisdied makaó játszmát lendítettek, melynek folyama alatt Szendrei kétszer retirált 1000 forintnál többet tartalmazó bankkal. A szélhámos látogatójegyét is átadta a magas uraságoknak, ami következőleg nézett ki:

Ludwig von Bényey de Erdőbénye

Kg. Rath

Tálya.

Ezen alkalommal Fürstenberg hercegtől megrendelést fogadott el nagyobb mennyiségű tokaji asszu szállítására.

A jeles férfin a kőszegi nagy hadgyakorlatok időtájában, mint es. és kir. hadbiztos több budapesti cégnél nagy megrendeléseket tett a

hadsereg számára, de ugylátszik, tartott a rendőrség beavatkozásától, mivel a megrendelésekről kiállítandó okmány aláírása végett nem jelentkezett az illető cégeknél, hanem Kőszegre utazott, ahol bemutatta magát az orosz katonai attasénak és ajánkozott nyergek, lópokrócok és egyéb felszerelési tárgyak szállítására. Ugyanezen alkalommal Stern Félix bécsi újságíró 50 frt erejéig megpumpolta.

Mikor a detektívek Bécsben Szendreit letartóztatták, Vértessy miniszteri osztálytanácsos látni kívánta azt a szédelőt, ki az ő képében és nevében követte el csalásait. Odahajtatott hát a rendőrségi fogházhoz, ahol rögtön színe elé állították Szendreit, aki az alább következő párbeszédet folytatta a miniszteri tanácsvssal:

— Mondja meg nekem, hogyan és miként jutott eszébe, hogy éppen az én nevemben kövesse el csalásait?

— Kérem, ezek nem csalások, hanem sikerült tréfák.

— Azt majd a bíróság fogja mérlegelni. Hanem feleljen csak a kérdéseimre.

— Hát az úgy volt, hogy elővettem a tisztú címtárt s a felső oldala körüli miniszterium összes tisztviselőinek névsorában a nagyságod neve legjobban csendült a fülembe.

— Es más oka nem lett volna?

— Nem. Nekem megtetszett a neve. Pompás, magyaros és jóhangzású név az és olaszra is könnyen átalakítható. Ha már idegen nevet veszek fel: szeretem, ha jól hangzik s bizonyos tekintetben imponál is annak, aki hallja.

— Hát Niczky gróf nevét hasonlóképpen horgászta ki a somatizmusból?

— Szakasztott ezen a módon. Azt gondoltam, hogy mágnás, aki hivatalt visel, hát okvetlenül el van adósodva.

— De ebben nagyot csalódott, mert a gróf vagyonos is igen rendezett viszonyok között él.

— Utóbb hallottam magam is. De istenem, az ember annyiszor csalódik!

Karnevál halála.

(Hamvasó szerdai igazságok.)

Arad, február 24.

Csörgő sapkás Karnevál hercegnek mind kisebb kisebb térre szorítokozik az ő birodalma. A régi farsangi jó kedély, a farsang utolsó napján szokásos mókák, bolondságok maholnap csak hagyományok lesznek, az emberi jó kedély kiháló félben, maholnap meghal a kacagás, az igazi derűs kedély s csak gunyosan mosolygó, az élet bolondságait blazirtan, unottan szemlélő emberek lesznek a farsang alakjai.

Szomorú, de valóság ez s aki az ellenkezőjét állítja, azokra legjobban rácafol a bálterem, ahol maholnap nem lehet igazi vig arcot találni a mulatózó között. A kiélt, unott félvilág halvánk és unalmasnak találja a táncmulatságot s csak illemből megy el a bálterembe. Az asszonyoknál inkább toalettverseny az egész bál kérdés, a lányok, a szegény mulatni vágyó, naiv lányok pedig keserű csalódásokkal, megalázva, kiabrándulva hagyják ott a bálteremnek csufolt golgothát.

S ez a kép ismétlődik minden városban, minden bálteremben. Fővárosban és vidéken egyaránt általános a panasz s az ugynevezett kitoró hangulatban lefolyt mulatságok ma már csak kivételkép, főképen bál tudósítói kopott frázisként énekel. Kivesztett a fajtája az ugynevezett „jó fiu“-nak, aki estétől reggelig táncolt jó kedvében, széppel, csunyával, protekciós nem protekciós, gazdag és szegény lányokkal egyaránt. A parket mai lovagja csak „robotol“, táncával, csak „kvitteli“ a kötelezettségeit, nem jókedvéből táncol, hanem azért, mert muszáj, vagy azért, mert céljai vannak. S a bálterem par-

fűmös légköréből végkép elmaradt Amor istenke, hi deg neki ott a temperatura.

Csak Karneval herceg rázza még ott a csörgő sapkáját, de az ő uralma is névleges, az ő uralkodása is csak látszat. Fáradtak, üresek, blazirtak, szivtelenek és önzők vagyunk mindannyian, azzá tett bennünket az élet, a gond, a pénz, a hiúság, a nagyravágás. Az egész farsangunk nem más, mint hazugság, mosolygásunk komédia, jókedvünk színlelés, mulatásunk szánalmas erőlködés, mert igazán mulatni csak jó szívvvel, minden cél nélkül, gond nélkül, nyugodt lelkiismerettel és derült kedéllyel lehet. A mai kor embereiből pedig mindez hiányzik s azért méltán hinthet hamut a holnap hamvazó szerdán a fejére.

SPORT.

+ Az aradi atletikai klub holnap, szerdán este 6 órakor fontos ügyekben választmányi ülést tart.

Birák a miniszter előtt.

(Deputáció a fizetésrendezés ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 24.

A budapesti törvényszéki birák ma küldöttségileg tisztelegtek az igazságügyminiszter előtt, hogy közöljék vele azokat a sérelmeket, amelyeket a fizetésrendezésről szóló törvényjavaslat az igazságügy szolgálatában álló tisztviselőkre nézve tartalmaz. A budapesti birák ebben a tárgyban a múlt vasárnap tudvalevőleg értekezletet tartottak, de ezenkívül is alig van bírói kar az országban, amely ki ne fejezte volna elégedetlenségét a javaslattal szemben. Legtöbb testület memorandum alakjában fejt ki aggodalmait és sérelmeit, melyek között legfeltűnőbb az, hogy a tervbe vett fizetésjavítás nem egy pontjában kedvezőtlenebb helyzetbe hozza javadalmazás tekintetében a bírósági tisztviselőket, mint amilyenben eddig voltak.

A küldöttség, melyet Rabár Enre országgyűlési képviselő vezetett a miniszter elé, a vasárnapi értekezlet határozatait közölte a miniszterrel, aki Rabár Endre beszédére válaszolva kijelentette, hogy *nem tartja jogosultnak a javaslat ellen felhozott panaszokat.* A javaslat *osztály-minta* után készült, s a budapesti birák helyzete meg fog egyezni a bécsiéivel. Egyébiránt — mondta a miniszter — rajta lesz, bár még nem tudja miképen, hogy a birák sérelmeit *lehetőleg orvosolja.*

A felhozott sérelmek között első az, hogy a jogvégzett s jogi államvizsgát tett, vagy jogtudóságot nyert fiatal ember mint bírósági aljegyző 2—3 évi joggyakorlatkodás után a XI-ik fizetési osztályba soroztatik, amely osztályban a javaslat indoklása szerint is csupa kisebb képesítésű, gimnáziumot, avagy annak csupán négy alsó osztályát végzett tisztviselők vannak; sérelem az, hogy a már legalább 3 évi bírósági, avagy ügyvédjelölti gyakorlatot folytatott, s bírói vagy ügyvédi vizsgát tett jegyző csupán a X. fizetési osztályba soroztatott.

Sérelem az, hogy a bírói funkciót végző s mint egyes bíró működő és függetlenül ítélkező bíró albirónak címeztetik és a IX. fizetési osztályba soroztatik, abba az osztályba, amelybe az egyetemet végzett és vizsgát tett — tehát a bírósági joggyakorlatokkal egyenlő minőségű — tanár azonnal, tehát a joggyakorlati, aljegyzői, s jegyzői, 6—8 évig tartó szolgálatnak megfelelő szolgálat nélkül belép.

Sérelem az, hogy az 1898. IV. törvénycikk 3-ik §-ának a) pontjathatályon kívül helyezése mellett a törvényszéki és járásbíró s az ügyész

a többi tisztviselővel szemben lefokoztatott és a jelenleg ebben a minőségben szolgáló birák kinevezés által nyert szerzett joguktól is megfosztattak.

Sérelem az, hogy az első folyamódásu bíróságoknál táblabírói címmel és jelleggel felruházott birák a VI. fizetési osztály 3-ik fokozatából feljebb soha — bármédig szolgáljanak is — nem léphetnek s tizedéves pótlékuk is eltöröltetik; sérelem az, hogy a törvényszéki elnökök magas és fontos állásuknak megfelelőleg kivétel nélkül miód nem kuriai bírói ranggal és fizetéssel láttatnak el és hogy a kuriasított törvényszéki elnökök az V. fizetési osztály 2-ik fokozatából az elsőbe elő nem léphetnek.

De ezek a sérelmek mind *eltörpülnek* a mellett, hogy a bírói pályán működők *teljesen ki vannak szolgáltatva a mindenkor kormányok kegyének a törvénynek azzal az intézkedésével,* mely szerint a bíró is ép úgy, mint más tisztviselő *egyik fizetési osztályból a másikba kinevezés által jut.* Ez az intézkedés az, amely nem csak anyagilag, mint a fentebb felsorolt sérelmekből kitetszik, de szellemében is megöli a bírói függetlenséget.

MULATSÁGOK.

(=) **Piknik.** A farsang báljainak főrendezői Uray József és Beniczky Kálmán ma este a Kass-léle teremben fényes sikerű pikniket rendeztek ismerőseik tiszteletére, melyen a nagyszámú, szép közönség fesztelen kedéllyel mulatott a világos reggeli órákig. A családi összejövetelen részt vettek:

Leányok: Szalay Lenke, Szalay Ilonka, Kintzig Margit, Mihájlovits Ica, Hendrey Szilárdka, Frint Olga, Vajda Olga, Verbos Mariska, Haller Ilonka.

Asszonyok: Csáklány Sándorné (Uj-Arad), dr. Szokolay Béláné (Uj-Arad), dr. Graur Viktorné (Uj-Arad), Csutha Györgyné (K.-Szt.-Miklós), ifj. dr. Szalay Károlyné, Szalay Antalné, Szalay Károlyné, öz. Kintzig Ferencné, Frint Lajosné, Hendrey Pálné, dr. Vajda Istvánné, Verbos Ádámné, dr. Avarfy Imréné.

(=) **Táncvizsga.** Buday Ida jónévű táncitanító tánciskolája március hó 7-én este 8 órakor rendezi táncvizsgáját. A vizsga a Fehér Kereszt szálló nagytermében lesz.

Szelle József irtoka.

(Házeladás — szinleg.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Szelle József eltűnével szünetel az ő ismeretes ügye, de azért a neve gyakran szerepel a törvényszék előtt. Utóbb több hamis csóddal kapcsolatosan volt szó róla, most meg egy okirathamisítási ügy hozta felszínre. A dolog szereplője Jankó János volt ügyvédi irtok, aki mint Szelle áldozata került bajba.

A törvényszéki vádlevél szerint Jankó, vagyos földbirtokos létére. Szelle József ügyvéd irtoka volt. Mint ilyen 1882-ben Tauchmann Ignác aradi lakos részére adás-vételi szerződést készített. Tauchmann *szinleges* szerződés mellett eladta a házat Vanitsek Ferencnek, azon kikötéssel, hogy ez neki a házat vissza köteles adni, ha a vele szemben fennálló tartozását kifizeti.

Később Jankót megbízták egy olyan szerződés készítésével, mely szerint Vanitsek a házat visszaadja Tauchmannnak. Utóbbi időközben eladta a házat Matuska Rózsának, ki vele vadházasságban élt, még pedig olyan kikötéssel, hogy Tauchmann lakási szolgalmi joga a házra bekebeleztesse. Ezt a jogot azonban nem kebelezték be soha, bár erről nem mondott le Tauchmann.

Ez a bonyolódott história Jankóra járt a legrosszabb következménnyel, ki pedig Szelle megbízásából működött közre. *Közokirathamisítás, továbbá lopás büntette és lopás vétsége* miatt vád alá helyezték. A lopást, a vád szerint úgy követte el, hogy a kérdéses ház padlásáról butorokat és gipsz-szobrokat vitetett el, bár ezeket a házzal együtt nem adták el.

Az aradi törvényszék bizonyítottan vette, hogy Jankó csinálta a hibás és telekkönyvileg nem fogatosított szerződést, továbbá, hogy jogtalan vagyonszerzés végett közreműködött, hogy Tauchmanra nézve káros adatok vezettessenek a szerződésbe s ezért *egy évi börtönrre ítélte.*

Az ügy azután a kir. táblához került, mely csupán a közokirathamisításban mondta ki bűnösnek Jankót és *nyolc havi börtönrre ítélte.*

Végül a kir. kuria ítélkezett a dologban, s mint a ma beérkezett ítélet mutatja, *Jankót felmentette a vád alól.* A volt ügyvédi irtok jelenleg Kecskeméten lakik.

A székesfehérvári Humbert.

(A Fischer-ügy újabb részletei.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 24.

Nagy feltűnést kelt országszerte annak a székesfehérvári iparlovagnak a letartóztatása, aki Fischer tolvajnév alatt csapta be a világot s a kinek viselt dolgairól már megemlékezünk. A nagystilű szédelgés részleteiről, mely azonban egyelőre beláthatatlan folytatást fog kapni, ma a következőket táviratozza tudósítónk:

A székesfehérvári rendőrség megkeresésére ma két helyen, Budapesten és Bécsben is folyt a nyomozás Fischer dr. bűntársai után, mert most már bizonyos, hogy az elfogott székhámost egy nagy nemzetközi betörő bandának a tagja.

A letartóztatott csaló a múlt év november havában ismerkedett meg Budapesten Kratochvíll dr. fogorvosnál Khuzsel Aranka selmezbányai özvegy asszonnyal, aki ragyogó szépségű leányával, a 16 éves Scholte Violával tartózkodott a fővárosban. Mindketten meglehetősen el voltak látva anyagiakkal s gondtalan életet folytattak. Az idegen, aki 56 éves volt, Fischer dr.-nak mondatta magát és elhitette a selmezbányai özvegygyel, hogy ő *amerikai ültetvényes és milliomos.*

Mikor az özvegy visszament Selmezbányára, Fischer dr. itt is meglátogatta s barátság fejlődött ki köztük. Fischer felmutatott egy new yorki szabadkőműves páholy által kiállított okmányt, mely Fischer dr. nejének, férje halála esetére évi 200 dollár járadékot biztosít. Ezt az okmányt hitelesítette az amerikai konzulátus és egy budapesti közjegyző is.

A barátságból házastársi viszony fejlődött ki köztük s Makón történt az egybekelés. Az özvegy, aki február 10-éig Budapesten lakott, a menyegző után leköltözött Székesfehérvárra. Az özvegy asszony butoraival együtt egy idegen ember is érkezett Székesfehérvárra, aki Fischer inasának adta ki magát. Fischer ezután sokat lumpolt és gyakran feljárt Budapestre is. Feleségének feltűnt ez és figyelmeztette Simon rendőrkapitányt.

Simon kapitány megismerkedett Fischerrel és elment vele az Elite-kávéházba, hol az akkorra odarendelt fényképész Fischert ügyesen lefényképezte. A rendőrség a fényképet Budapestre küldte. Időközben az asszony följelentést tett férje ellen család miatt.

Az összegyűlt sok terhelő adat alapján a rendőrség hétfőn letartóztatta Fischert. A vizs-

gálat folyamán kitűnt, hogy a miniszteri gratulációs táviratok hamisak. Budapestről egy detektiv ment Székesfehérvárra. Alapos a gyanu, hogy Fischer tagja annak a nagy csalószövetkezetnek, amelyet a fővárosi rendőrség most nyomoz.

A rendőrség a detektivvel este házkutatást tartott a letartóztatottnál. Valószínű, hogy Fischer okmányai hamisak és hogy bigámiát követett el.

Fischer dicsekedett, hogy Budapesten az ovoda-utca 19. számú ház az övé, Simon távirati kérdésére választ nem kapott, mely sejtetni engedte, hogy Fischer csaló.

Fischer összeköttetésben állott egy Mátyás nevű budapesti emberrel is, aki lovag Flanerer századosnál áll szolgálatban. A székesfehérvári rendőrség kérésére a budapesti rendőrség azt a Mátyást ma letartóztatta. Egy levelet találtak Fischernél, amelyet ez a Mátyás írt neki németül. „Lieber Jóska — szólt a német nyelvű levél. Itt az ideje, hogy el kell hagynunk Európát. A feleségedre ügyelj, ne hezd el Budapestre.“

Ma kihallgatták Fischert, ki bevallotta, hogy Spitzer Miksának hívják, várpalotai illetőségű, atyja Várpalotán szabó. Elmondta, hogy 4 éves korában Amerikába került, hol egy milliomos adoptálta. Ezt okmányokkal akarta igazolni, de a rendőrség kiderítette, hogy minden okmánya hamis.

A rendőrség megtudta, hogy Spitzer az utóbbi napokban 14.000 koronát dáponált a várpalotai takarékpénztárban. Ezt az összeget a rendőrség lefoglalta.

A nyomozás erélyesen folyik, és most a bűnügy szála Bácsbe és Budapestre vezetnek. Ujabb letartóztatások várhatók.

HIREK.

Az aradi új püspök

és egy örökösödési pör.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Biharvármegye érdekes ügyben hozott mostanában határozatot. Dobos Brutusz biharmegyei tiz éves gyermeknek egyik rokona, Dobos Pál gör. keleti kanonok, tiz év előtt ezer korona örökséget hagyott. A végrendeletben azonban ez örökséghez a következő feltételeket szabta: Az aradi Viktoria bankban kezelt összeg Dobos Brutusznak adandó ki akkor, amikor az már nagykoru lesz s azon feltétel alatt, ha tisztességes ember, tisztességes ipart űz, becsületes román polgár marad és egy román nőt vesz feleségül.

Az örökös két hónap előtt lett nagykoru s kérte Biharvármegye árvaszékétől az örökség kiutalását. Az árvaszék természetesen a törvénykönyv paragrafusaihoz ragaszkodott s nem vette figyelembe az örökség megkötését. Az árvaszék hatásköréhez ugyanis nem tartozik s vizsgálatot nem indíthat, hogy vajjon becsületes román maradt-e, becsületes román nőt vett-e feleségül az örökös? Mivelhogy most elérte nagykorúságát, az időközben kamataival ezer nyolcszáz koronára növekedett összeget kiutalta részére az árvaszék.

Az ujonan megválasztott aradi püspök Papp I. János azonban másként vélekedett. Atíratot intézett Biharvármegye árvaszékéhez, kérdezve, hogy meggyőződött-e az árvaszék, hogy Dobos megfelel a végrendeletben kikötött feltételnek, mert ellenkező esetben, mivel a vagyon így az egyházra száll, azt perrel fogja megtámadni. Az ő tudomása szerint Dobos nem felel meg a kinálalmaknak.

A biharmegyei árvaszék pedig szigorú irá-

sát válasz nélkül, figyelmen kívül hagyja, mert minden tekintetben a törvénynek megfelelően járt el s így senkinek felvilágosítással és felelősséggel nem tartozik. Kiváncsian várjuk, hogy vajjon Papp I. János megindítja-e a kiállításba helyezett örökösödési pert?

— Az egyenes adók reformálása. Budapestről táviratozza tudósítónk, hogy a pénzügyminisztérium évek óta tartó munka után elkészült az egyenes-adók reformtervezetével, amely ki fog terjedni az egyenes adók kezelésére is. A reform főként a községek adókezelésének terhein fog nagymértékben segíteni. Félhivatalos jelentés is megerősíti azt az értesülésünket, hogy a reformtervezetet legközelebb befejezik.

— Bucsuzó huszárszázados. Egy Szegedről Aradra áthelyezett honvédszázados ünnepelésről írja a Sz. H. a következő hirt:

A szegedi honvéd-huszárezred tisztikara bajtársi összejevetelt tartott ma a Proféta éttermében, hogy szeretettel bucsúztassa el Puska József századost, akit az ezred Aradon állomásozó részéhez helyeztek át. Puska századost nemcsak a bajtársi szeretet bucsúztatta, hanem az egész szegedi társadalom, amely a rokonszenves, népszerű huszárszázadost tizenegy évi itt tartózkodása alatt tisztelettel, szeretettel és becsüléssel látta az ezred tisztikarában. Puska József százados, a közszeretben álló „Szentirmay kapitány“ hozzá tudott nőni Szeged ur társadalmához, melyben távozásával űrt hagy maga után. Áthelyeztetését a szegedi társadalom sajnálkozással látja és csak a viszontlátásra bucsuzik a kiváló katonától.

— Egy hadügyminiszter nászutja. Brodrick angol hadügyminiszter nemrégiben másodszer nősült és egy hadihajón nászutra ment Maltába és Gibraltárba. Mindenütt nagy ünnepélyességgel fogadták az új párt, sőt Maltában üdvölvések is tétettek a boldog pár tiszteletére. A hadügyminiszternek azonban egy kis keserősége támadt ebből az édes nászútból. Ugyanis tegnap az alsóházban felállott egy ir képviselő és gunyosan azt kérdezte Brodrick hadügyminisztertől, hogy hát ki viseli a nászutasítás költségeit és ki fizeti meg annak a löpornak árát, melyet az üdvölvésekhez használtak fel? Az ellenzék nagy hahotába tört ki erre az interpellációra, Brodrick pedig bosszusan elpirulva ült helyén és nem válaszolt a kellemetlen kérdésre.

— A schwerini udvar botránya. Valami két, szül Schwerinben, a kis német nagyhercegség fővárosában. Valami, ami pikantéria és botrány dolgában még a szász trónörökösne dolgát is felül fogja talán mulni. Már jeleztük, hogy schwerini távirat szerint a városban mint nyílt titkot beszélnek, hogy az auyahercegné: Anasztária özvegy nagyhercegné, aki a most uralkodó nagyherceg anyja, valami botrányba van belekeverve. Mint a bécsi „Zeit“ Schwerinből értesül, az özvegy nagyhercegné, aki 1897. óta özvegy, most — más állapotban van. Mi lesz még ebből?

— A posta köréből. A nagyváradi m. kir. posta- és távirda igazgatóság közbírré teszi, hogy Aradvármegye világiósági járásába kebeleztetett Magyarád községet folyó évi március hó 1 től kezdődő hatállyal a pankotai posta- és távirda hivatali távirdái kézbesítő köréből a muszka magyarádi vasutüzleti távirda kézbesítő körébe kebeleztetett át.

— Himlő-járvány a Maros mentén. Az ideitől folyamán a gyermekek és szülők réme, a himlő járvány, a Maros vidékét választotta tanyájául. Ott garázdálkodik s úgy látszik, a számos ártatlan gyermek kinnyöszörgése, a szülők aggodalom fakasztotta hideg verítékei és kétségbeesett jajkiáltásai nem riasztják el a szörnyet, mert a mily mértékben szedte áldo-

zatait fellépése kezdetén, épp oly kegyetlenséggel folytatja munkáját még ma is. Berzova, Monorostia, Kapruca és Dumbrovica községekben immár három hó óta nincs egyetlen nap, amelyben a szomorú lélekharang az uralkodó járvány újabb és újabb kegyetlenségéről ne tanuskodna. Az elsorolt községekben nem egy család van, ahová oly erősen fészkelte be magát a betegség, hogy a míg a családokban lévő összes kicsinyeket el nem pusztította, addig onnan nem távozik. Az örömtől így megfosztott szánalomraméltó szülők mit tesznek egyebet, mint hogy a gyermekek új otthonát, a temetőt naponta többször felkeresik s a friss hantra ráborulva, szívzaggató zokogások közt panaszolják rettentő fájdalmukat.

— Elbocsátás a honvédség kötelékéből. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a honvédelmi miniszter Csedly Károly dr., Krajcsovits Ferenc és Junkert Mátyás m. kir. lugosi 8-ik honvédszázadosbeli és Blaskovich Ernő szegedi 8-ik honvédszázadosbeli tartalékos hadnagyokat, Páris Gábor, a budapesti első honvédkerületi parancsnokság nyilvántartásában álló szolgálaton kívüli viszonybeli hadnagyot, továbbá Hecht Adolf dr. lugosi 8. és Kiss Tivadar dr. brassói 24. honvéd gyalogezredbeli tartalékos segéddorvosokat f. évi március hó 1-ével szolgálati, illetve védkötelezettségük teljesítése után, tisztii rendfokozatuk megtartása nélkül, saját kérelmükre a honvédség kötelékéből elbocsátotta.

— Az osztrák konverzió s a főváros. Budapesti tudósítónk jelenti: Abból az alkalomból hogy az osztrák kormány a 4.2 százalékos államkölcst 4 százalékosra konvertálja, fölmerült az eszméje annak, hogy a Budapest székesfőváros tulajdonában levő 191,200 korona névértékű ilyen papirost becserelejk 4 és fél százalékos záloglevelekre. Ennek a műveletnek a keresztülvitelével foglalkozott ma délelőtt rendkívüli ülésen a pénz elhelyező s majd utána a pénzügyi és gazdasági bizottság, Vasziévi János tanácsos elnöklese mellett, aki előadta, hogy — mivel a konverzióra vonatkozó nyilatkozattétel határideje február 27-ikén lejár, gyors intézkedésre van szükség. A tanács, a tegnapi ülésén elfogadta a Magyar általános hitelbanknak azt az ajánlatát, hogy a fővárostól az osztrák papirosokat 100.80 árfolyamon átveszi és elhatározta a tanács, hogy a befolyó összesen 4 és fél százalékos zálogleveleket vásárol. Ezzel a pénzügyi művelettel a fővárosi alapok évi 1529 k. 68 f. több jövedelmet nyernek. A pénzelhelyező s a pénzügyi és gazdasági bizottság, abban a reményben, hogy ezt a kétségtelenül kedvező műveletet jóváhagyja, hozzájárult a tanács határozatához.

— Meteor jóslata. A szegedi időjövendőmondó úgy véli, hogy február 25-én, vagy az ezt követő napon ismét hideget várhatunk, a midőn csapadék is legvalószínűbb, hóesés sincs kizárva, amely még erős zavarokat is okozhat. A 25-iki csomópont hatása után azonban már a télnek vége szakad s legfőljebb március 12—17., de különösen 24-én jöhet még egy-két napig tartó szeszélyes, télie. forma idő, mely a tavasz kezdetét nem igen vezeti előnyösen be, hacsak egy napkitörés nem jó segítségére. Márciusra vonatkozólag még azt is mondja, hogy ha az eleinte enyhe jellegű lesz is, utolsó harmada változó és kellemetlen időjárás lesz.

— A pécsi katonai brutalitás epilógusa. Nemrég közöltük mi is, hogy Bentia Pompejus pécsi, 44-ik gyalogezredbeli főhadnagy egy önkéntest fölpofozott és lábbal taposott. A hirt eoben a formájában megcáfolták ugyan, de Egri Béla függetlenségi képviselő a képviselőházban mégis szóvá akarta tenni az esetet. Fajervary Géza dr. honvédelmi miniszter azonban közölte vele, hogy a főhadnagyot már megbüntette. Bentiat felmentették tanári állásától az önkéntesi iskolában, kénytelen volt az egész önkéntesi iskola előtt bocsánatot kérni s ezen-

felül májusban Boszniába Stoláca helyezik át. Egri ilyformán nem fog ez ügyben interpellálni.

— **Kétszáz éves egyesület.** Az aradi *Cheura Kadischa* kétszáz éves fennállásának emlékére rendezendő ünnepélyt szokatlan fényvel ülik meg. Lelkesedéssel tömörülnek az egyesület tagjai, hogy impozánssá tegyék a nemescélű nagy multu intézmény ünnepét, mely f. é. március hó 7-én veszi kezdetét, s 11-én nyer befejezést. Diszistentszetelet nyitja meg az emlékünnepele programjának sorozatát, mely március 7-én (szombat) d. e. 1/2 11 órakor tartatik a zsinagógában. Március 8-án, 9-én és 10-én — mint már megemlékeztünk róla, — diszközgyűlés lesz az izr. hitközség tanácsstermében, a mely alkalomra közszemlére lesznek kitéve az egyesület multjára, történelmi fejlődésére vonatkozó okmányok és egyéb érdekes és értékes régi-ségek. Ezen közgyűlés során új tagok is vétetnek fel és mint értesülünk, oly csoportosan jelentkeztek már most a felvételek iránt, hogy az ezen diszes ünnepély kapcsán bekebelezendő tagok száma igen tekintélyes lesz. Maga az egyesület is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a bekebelezés minél szélesebb arányu legyen, amennyiben a bekebelezési díj legmérsékeltőbb osztályát 50 koronában állapította meg. A közgyűlés során régebbi tagdíjhátralékok is befizethetők, s ez irányban elhatározta az egyesület, hogy a hátralékok, a hol az indokoltak találtak, mérsékelhetők. A közgyűlést ünnepi lakoma zárja be, mely a Központi Szálloda termében márc. hó 10. és 11-én déli 1 órakor tartatik meg, így például a felnőttek részére 10-én, a 24. éven aluliak részére 11-én. Ezen diszlikomán az ujonnan bekebelezendő tagok és ezek gyermekei is résztvehetnek és egy teríték díja előbbiek számára 6 korona, utóbbiak számára 3 korona. Az ünnepélyes diszlikoma rendezését a következő hölgy bizottság volt szives magára vállalni, a mi a sikert biztosítja: Bizottsági elnök: dr. Rosenberg Sándorné. Bizottsági tagok: dr. Fleischer Sámuelné, Weisz Dávidné, Kohn S. N. né, Berger Jozsefné, Deutsch Mórné, Guttman Samuné, Herzel Bernátné, Fekete Jakabné, Jellinek Józsefné, Klein Ignácné, dr. Lukács Lajosné, Schwarz Manoné, Schik Dávidné, Tenner Józsefné urnök.

— **Szerelmesek tüzhálála.** Besenyő községben Sido András nevű molnár szárazmalma ki-gyuladt. A nagy viharban gondolni sem lehetett az oltásra; az összefutott lakosság tehát inkább a szomszédházakat védte. Éjfélre járt az idő, amikor a leégett malom romjait szét-hányhatták, ekkor azonban nagy meglepetés érte az embereket. *Két összeégett holttestet találtak a romok alatt.* Az egyik holttest a malomtulajdonos legényfiáé, a másik Turi Ferenc odaváló fiatal gazdaember felesége volt.

A tüzhöz kivonult csendőrség a tüzvész okát gyújtogatásból eredőnek gyanította, s a mikor a két összeégett hullát megtalálják, egyenesen Turi Ferencet vették gyanuba. Turi nem is habozott bevallani, hogy ő gyújtotta fel a malmot, de, amint mondta, annak nagy sora van. Elmondta ezután, hogy régóta tapasztalta, hogy a felesége, meg a Sido Miska, a molnár-legény egyetértenek. Leselkedett is utánuk, de eddig nem tudta őket együtt kapni. Szombaton este azt mondta a feleségének, hogy elmegy a sógorához. El is indult, de az utcán lesbe állott. Nemsokára azután a felesége is elhagyta a házat és egyenesen a Sidoék malmába ment. Amint az asszony bement, a malomajtó becsukódott utána. Ő ekkor kívülről elrekesztelte az ajtót, hogy onnan senki ki ne jöhessen. Azután arról gondolkodott, hogy mitévő legyen. Ekkor jutott eszébe, hogy rájuk gyújtja a malmot. Csóvát dobott a nádfedél közé és a száraz nád rögtön lángba borult. Hogy azután mi történt, azt nem tudja, mert hazafutott. A két összeégett holttestet kivitték a temető halottasházába, Turi Ferencet pedig letartóztatták és be-kisérték a járásbírósi fogházba.

— **Sós Kálmán ügye.** A megvádolt budapesti bíró ügyében a felfolyamodást már felterjesztették a királyi táblához, ahol *Bucs* Lajos táblabírónak osztották ki referálás végett. A jövő hét elején megtartják a tárgyalást.

— **Eötvös Loránd br. életveszélyben.** *Eötvös* Loránd báró, az akadémia tudós elnöke, mint annak idején megirtuk, sátoztott a befagyott Balatonon, hogy tanulmányozza a magyar tenger természetét. Balaton-Györök táján hetekig időzött a jég hátán. A mult szombaton, mint Siófokról jelentik, hirtelen riadás támadt a jégen s éppen *Eötvös* báró és *Lócy* Lajos egyetemi tanárok tanyája előtt két méter szélességű hasadék nyílt. A megriadt tudósok nagy veszedelemben forogtak s már már átakartak ugrani a hasadékon, a mikor csónakos emberek érkeztek a fenyegetett helyre s felvették őket.

— **Egy egyiptomi hercegné regénye.** Nemcsak a nyugat némely hercegasszonyának életében folyik szenvedelmesen pezsgő vér. A szász trónörökösne példájának Egyiptom földjén is akadt követője. Egy hercegasszony elhagyta az urát és gyermekét egy *oszátrák gróf* miatt. Az egyiptomi udvari botrányról a következőket jelentik Kairóból: Az alexandriai „Riforma” című ujság néhány nappal ezelőti azt jelentette félhivatalosan, hogy a kedive nem nyithatja meg személyesen a földmívelési kiállítást, mert testvérének, *Dzsemil Tuszun* basának a felesége megbetegedett. A hivatalos hír szépítése mögött azonban családi dráma lappangott. A basa felesége, aki husz éves, feltűnően szép hölgy és az egyiptomi kedivének huga, beleszeretett egy *oszátrák gróf*ba, akivel Bécsben ismerkedett meg. *Dzsemil* basa ugyanis azelőtt több évig nagykövetségi tanácsos volt Bécsben. Az egyiptomi hercegasszony nem tudta elfeledni többé az *oszátrák gróf*ot és állítólag nemrég öngyilkossági kísérletet követett el. Ugy látszik, sikerült megmenekülnie az egyiptomi udvarból, mert újabb hírek szerint most Triesztben van és utazik Bécs felé. A budapesti arisztokrata körök is nagyon jól ismerik a regény szereplőit, mert Bécsből gyakran lerándult Budapestre *Dzsemil* basa a feleségével.

— **Eljegyzés.** *Gazdag* Antal aradi mozdonyvezető eljegyezte *Gedó* Márton szegedi vendéglős leányát, *Rózsikát*.

— **Nagy raktáregés.** *Pécsről* táviratozzák lapunknak: *Krausz* és *Weisz* katonai szállítók raktárhelyisége az éjjel leégett. A raktárban nagymennyiségű zab és 10,000 kocsi széna volt felhalmozva. A tűz keletkezésének oka még ismeretlen. A kár meghaladja a 100,000 koronát.

— **Meddig terjed a szerelem?** A párisi bíróság nem éppen érdektelen dologban tárgyalt a napokban. Válopör volt az ügy, ami tekintettel a párisi viszonyokra, igen gyakori eset ott. Hanem a körülmények nem mindennapiak. Egy férj arra a kellemetlen felfedezésre jutott, hogy a felesége meg-osalja.

— En, kérem, már régen tudtam ezt, — adta elő panaszát a férj. — De hát megbocsátottam a feleségemnek. Jól tudom, hogy az asszonyt, ha egyszer a fejébe vette, nem lehet visszatartani. Megbocsátottam neki, de azzal a föltétellel, hogy tehet, amit akar, csak botrány ne legyen s a nevemet ne tegye nevetségessé. Nem is volt soha botrány, mert az asszony nagyon diszkreten volt ügyes. Es én tovább szerettem őt. Hanem a szerelemnek is vannak határai. Amig fiatal urakkal csalt meg, nem szól-tam semmit; de aztán rájöttem, hogy egy 60 éves ember lett a szeretője. Erre megundorodtam. Ez sok. Itt már vége a szerelemnek.

A menyecskét természetesen elválasztották az urától.

— **Egy bíró büntette.** Moszkvából egy fiatal román leány szerencsétlen sorsáról érkezik hír. Az ifju leány valóságos hátborzongató regényt élt át, amelynek démona egy orosz bíró volt, aki hivatalos hatalmával a legaljasabb módon élt vissza. Az esetről a következőt jelentik Moszkvából:

Körülbelül egy esztendővel ezelőtt egy csi-nos, fiatal román leány utazott a kaukázusi vonaton. A kupében kivüle még egy *Pussen* nevű bíró ült, aki tolazkodó ajánlatokat tett a leánynak s miután méltatlankodó visszautasításban részesült, az egyik álmóson bosszúból lopással vádolva, letartóztatta a leányt. *Pussen* maga vezette a viz gálatot, melynek folyama alatt a szerencsétlen leány meghalt s mint öngyilkost temették el. Kesőbb suttogni kezdtek, hogy a dolog nem történt egészen rendjén, mire az ügy újra napirendre került. Minthogy a bíró merélyletét nem lehetett tagadni, kijelentették, hogy az elhunyt rosszhírű leány volt. Ez azonban nem volt igaz és újabb vizsgálat, amelyet *Andronikov Mihály* herceg vezetett, megállapította, hogy a tizenkilenc éves leánynyal szemben a legbrutálisabb erőszakal éltek és addig gyötörték, amig meghalt. A halottnak aztán só-savat öntöttek a szájába, hogy az öngyilkosság látszatát keltsék. Az ügy most már az illetékes bíróság kezében van és bizonyos, hogy a lelketlen bíró nem fogja elkerülni méltó büntetését.

— **Tömeges szerencsétlenség.** Budapestről jelenti tudósítónk: Az éjjel 11 órakor egy négy tagból álló társaság jött be kocsin Főthról Budapestre. A főváros közelében a lovak megbokrosodtak és a kocsit felborították. A bennülők közül *Kazics* János pénzbeszedő oly szerencsétlenül vágódott egy határkőhöz, hogy *szörnyet-halt*. A többiek, névszerint: *Horgas* Miklósné, továbbá *Lipter* Sándor mészáros és felesége, mindannyian főthi lakosok, súlyosabb sérüléseket szenvedtek. Az oly szomorú véget ért *Kazics* budapesti lakos, aki tegnap Főthon járt pénzt beszédni. Özvegye és három gyermeke siratják.

— **Halálozás.** *Ozv. Grünolatt* Ábrahámné szül. *Lichtenstein* Emilia élte 60 ik évében Aradon elhunyt. Temetése szerdán délután 2 órakor lesz a Szabadság-tér 8. számú házból.

— **A borbély büntetése.** Egy torontali község borbélyát verekedés miatt egy napi elzárásra ítélték. *Adám* ur beteget jelentett s így a jósz.vül kanizsai szolgabíró megengedte, hogy otthon a falusi kóterben ülje le büntetését. Örült is neki *Adám*, csak hogy öröme kora volt. Ugyanis a bölgy tanács elhatározta, hogy *Adám* ur köteles aznapon a kóterben minden jelentkező atyafit ingyen — borotváltni. Azt mondják, hogy annyian jelentkeztek, hogy a falu fodrásza inkább egész nap fát vágott volna.

— **A resical dinamit-merénylet.** Resicáról jelentik a *Magyar Távirati Irodá-nak*: A *Delle-vaux* Béla főszolgabíró ellen mult szerdán elkövetett dinamitmerénylet tettese kézrekerült. A csendőrök tegnap letartóztatták *Jurjina* Alajos román-resical illetőségű 21 éves munkanélküli embert, akiben a tettest sejtették. *Jurjina* azonban megszökött, de egy órai hajza után újra elfogták és a község házára vitték, ahol ma reggel bevallotta, hogy csakugyan ő követte el a merényletet és pedig bosszúból azért, mert a főszolgabíró megbüntette, mivel dinamitot találtak lakásán és dinamittal lövöldözött. Az ilyen kihágási ügyeket rendszeren a szolgabírák tárgyalják, de mert akkor nem voltak otthon, a főszolgabíró ítélte *Jurjina* fölött. A főszolgabírónak már akkor feltűnt a tettes dacossága és a merénylet elkövetése után mindjárt sejtette, hogy ez az ember volt a merénylő. Tulajdonképen ez vezetett a tettes nyomára. A nyomozást a főszolgabíró és 25 berendelt csendőr vezette. A nyomozás folyamán 70 gyanús embert hallgattak ki.

— **Magyar név.** *Lazarescu* István aradi illetőségű párisi lakos családi nevének „Bátor”-ra és kiskoru *Engel* Béla *Makói* illetőségű ugyanottani lakos családi nevének „Erdélyi”-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Humberték pöre.** Párisból táviratozzák: Ügyvédkörökben híre jár, hogy az államügyészség *Humbertékat* a rendőrbíróság elé akarja állíttatni, mert attól tart, hogy az esküdtek csak nagyon kis büntetésre ítélik, vagy éppen felmenthetik őket. Az államügyészség ez okból csakis csalás vádját fogja emelni Hum-

berték ellen, ellenben a hamisításnak és hamisított iratok használatának vádját elejti. Humberték védői azonban el vannak tökéve arra, hogy mindent elkövetnek, hogy Humberték fölött az esküdtek ítéljenek.

— **Cigaretta a színházban.** Badenből jelentik, hogy ott száz korona pénzbüntetésre ítélték Galitzin Mária orosz hercegnőt azért, mert a badeni színház egyik páholyában ülve, előadás közben cigarettázott. A hercegnő azzal védekezett, hogy Oroszországban a cigarettázás minden színházban meg van engedve és azt, hogy az Ausztriában tilos, ő nem tudta.

— **Postasikkasztónő a tébolyában.** Özvegy Lessenyi Béláné, zurányi postamesternő mult hó 25-én este fél hét órakor jelentette be a csendőrségnek, hogy a postát kirabolták és egészben 1600—1650 koronát vittek el. A nezideri járásbíró 26-án, tehát másnap Zurányban vizsgálatra kiszálit, a postamesternőt vallatóra fogta és ez az asszony azonnal beismerte, hogy 200 koronát saját céljaira felhasználta. A hiányzó összegre vonatkozólag az állítja, miszerint mult hó 25-én este fél 7 órakor egy igen elegáns öltözködött fiatal ember állított be a postán épen akkor, mikor a napi pénzforgalom és a kezei közt volt összeg revidálásával volt elfoglalva. A fiatal ember odarohan, befogja a postamesterné szemét, magához ragadja a pénzt és szerencsésen megugrik vele. Ezt a mesebeszédét nem hitte senki. Este 10 órakor újra vallatóra fogták a postamesternét; ekkor beismerte, mikép az egész hiányzó összeget ő vágta zsebre és fordította saját céljaira. Tehát beismerésben volt. A bűnös asszony megfigyelés alatt volt tegnapig. Tegnap kiűrt rajta a dühöngő téboly és elszállították Nagy-Kállóba az állami tébolydába.

— **Amit ajánlani lehet.** Porter tavaszi cipőit ajánljuk a tiszteit közönség figyelmébe. Megérdemlik a pártolást a következő jutulajdonságoknál fogva. 1. Prima válogatott bőrből készültek. 2. Szabásuk elegáns. 3. Formát mindvégig megtartják. 4. Viselve rendkívül könnyűek. 5. Lábat nem kinezik, nem szorítják. 6. Áruk igen jutányosan van megállapítva. Tekintve, hogy a választék igen nagy, Porter Vilmos Nagy Aruháza minden igénynek legjobban tud megfelelni. Árjegyzékeket vidékre és helyben teljesen ingyen küld a cég. Telefon (városi és megyei) 324. Cipőválasztékot házba kora reggeltől késő estig lehet kérni. Tíz korona vásárlásnál fényképek kedvezményben részesül minden vevő.

— **Dentolin fog-crème a legkedveltebb fogszepítő.** 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszal, Aradon.

— **x— Az aradi takaré- és segély-egylet** mint szövetség Petőfi utca 1. sz. az 1903 ik évben a 22 ik évtársulatot nyitotta meg. Ki egy törzsbetétre hetenkint 50 fillért fizet. 6 év után 156 koronát takarít meg magának és az üzlet eredményéből is megfelelő haszonban részesül. Az egylet tagjainak olcsón hitelt nyújt. Beiratkozni lehet naponta: d. e. 9—12 ig d. u. 8—5 ig. Folyó évi február hó 9-től kezdve mindenkor délután 8—5-ig a felszámolás alatti 16-ik évtársulat egy törzsbetétéért 156 koronát és 20 korona osztalékot fizet.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Izgató román tanító.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 24.

Lázár Viktor 33 éves nagyszombeni tanító és hírlapíró a tavalyi román husvétkor egy hosszú cikket írt a *Folio Poporului* című balázsfalvai román tulzó lapban Buteán János ügyvédjelölt 1848-iki főlelő vezéréről. A közlemény 9 pontját a bíróság inkriminálta, melyben hamis módon s részben célzatosan, rosszul csoportosítva Lázár elmondta Buteán román felkelő vezér élettörténetét. A 9 pont-

ban a magyarok elleni gyűlöletre izgatott Lázár, mert bár csak fejsorolta Buteán élettörténetét, — a Kossuth-magyarokat család, álnokoknak nevezi, kik *Drágos* őrnagy és képviselő által 1848 ban leölettek Buteánut.

A cikkben azután kiírja teljes hamis világitásban és szemtelen módon a 48 iki eseményeket és a magyarok állítólagos kegyetlenségeit és üldözéseit, majd szózatot intéz a románokhoz, melyben felhívja őket, hogy ne feledkezzenek meg Buteánuról kit csak azért akasztottak fel, mert román volt. Végül erősen megtámadja a magyarokat és izgat a magyar állam, a magyar haza ellen és felhívja olvasóit, hogy maradjanak meg románoknak s utálattal legyenek minden ellen a mi magyar.

E cikk miatt került a vádlottak padjára Lázár a magyar állam eszme ellen való izgatásért. A kolozsvári esküdtbíró előtt azzal védekezett a vádlott, hogy cikkét történeti források egyszerű lemásolásával írta s ezért nem ő, hanem az illető történetírók felelősek. Azonkívül azzal védekezett, hogy a cikk már egyszer 1897 ben ugyanazon lap tárcájában megjelent.

Az esküdtek azonban bűnösnek mondták ki a vádlottat s a törvényszék 4 hónapi *államfogházra* és 30 napi fogházra átváltoztatható 600 korona pénzbírságra ítélte. A vádlott és védője semmiségi panaszt jelentett be, melyet a Kuria első büntető tanácsa Tarnai referádája alapján ma elutasított.

§ **Három tolvaj.** Nagyon gyakran szerepelt az aradi rendőrség előtt Zsotér Murvai István neve, ki *Dorgovics* Nikita Györggyel és *Szabó* Mihályival rengeteg lopást követett el. Kisebb értékű tárgyakat loptak, de ezeknek az alsó szoknyától a befőttes üvegig se szeri se száma. Ma a törvényszék elé kerültek, melyen *Zubor* Gyula elnököl, szavazó bírák voltak: *Domokos* László és *Szöllösy* Jenő dr., közbíró *Lehrmann* Viktor kir. alügyész, jegyző *Bereczky*. A törvényszék a tolvajokat büntetett előéletükhöz mérten ítélte el, s így Zsotér két havi fogház, a másik két vádlott hat-hat havi börtön büntetést kapott.

§ **Elítelt betörő.** Reszirátán *Novi* János üzletét föltörték s onnan pénzt, élelmiszereket, nagy csomó bocskort vittek el. Az összes kár mintegy 260 korona. A tolvajt egy bocskor árulta el, mely *Csurár* Juon kocsiának ülése aól kiesett. Így került *Csurár* a törvényszék elé, mely ma *Zubor* Gyula bíró elnöklété alatt hat havi börtönre ítélte. Ebből négy hónapot kitöltöttek vettek a vizsgálati fogház révén. Több orgazdát kisebb, néhány napi fogházra ítéltek.

A vén kisasszony gyilkosa.

(Véres késsel a bálban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 24.

Tavaly augusztus hó 9-én borzalmas rablógyilkosság történt Bécsben. Meggyilkolták julinthal *Jüllich* Vilma egy 70 éves kisasszonyt, akinek *Rudolfsheimban*, a *Grimmgasse* 37. számú házban dohánytörszéje volt. Augusztus hó 9-én reggel a cseléd holtan találta szobájában a vén kisasszonyt. Nyakán és mellén öt hatalmas késszurás tátongott. A trafikos boltban minden széjjel volt szórva, a pénz egy krajcárig eltűnt. A vizsgálat bebizonyítottan látta, hogy *Jüllich* Vilma álmanban gyilkolták meg s azután kirabolták. Az elkallódott tárgyak, szivarok, bélyegek, két szemüveg, ósdi ékszerek nem értek többet 20 koronánál.

A gyilkost már másnap elfogták *Senekl* Antal 24 éves késmüves személyében. A Praterben ült egy padon, s a rendőr látta, a mint

az öreg trafikos kisasszonytól elrabolt tárgyakban gyönyörködött. Senekl lopás miatt a rati-bori fegyházban is ült már, a honnan megszökött.

Tanuk vallották, hogy a gyilkosság estéjén látták *Senekl* a trafik körül settenkedni. *Senekl* be is vallotta tettét a vizsgálóbíró előtt. Elmondta, hogy belopózott a vén kisasszony konyhájába s ott lesett. Éjjel felé észrevette, hogy *Jüllich* Vilma felriad s gyufát gyújt. Ekkor berohant a szobába s a délután folyamán vásárolt késsel addig szurkálta a szerencsétlen teremtést, a míg az csak mozdulni tudott. A mit lehetett összerabolt s azután elment — egy *táncmulatságba*. Egész éjjel táncolt az előre megfontolt rablógyilkosság elkövetése után. *Senekl* később visszavonta a vallomását s tagadott mindent.

Tegnap kezdte meg a bécsi esküdtszék ennek a szörnyű bűnynek a tárgyalását. A vádlott kicsiny, csupaszajku, ravaszarcu vézna ember. A tárgyaláson báró *Distler* elnököl.

Elnök: Önt lopással, okirathamisítással és rablógyilkossággal vádolják. Bűnösnek érzi magát?

Vádlott: Csak a lopásban és okirathamisításban.

— Tehát tagadja a rablógyilkosságot?

— Tagadom.

— De hiszen ön töredelmes vallomást tett a rendőrség és a vizsgálóbíró előtt.

— Kérem, a szájamba rágták a vallomást. Félttem, hogy megvernek és hogy a szüleimet és a szeretőmet is letartóztatják. Hát ezért ráhagytam.

— On, a mikor a börtönbe kísérték, így szólt a foglyárhoz: „Az éhség nagyon fáj”. Erre a foglyár így felelt: „De azért nem kell mindjárt gyilkolni!” On így válaszolt: „Sajnos, ami megtörtént, azon már nem lehet változtatni”. Hát mondja, éhes volt maga augusztus 4-ikén?

— Igen. Két napja nem ettem.

Főolvastak ezután egy levelet, melyet *Senekl* a börtönből írt nővérének. A levélben ezeket írja: Kedves nővérem, fogadd üdvözlétemet. Bucsuzom tőled, nincsen többé bátyád. Nem tudom, melyik ördög sarkalt, hogy azt a nagy bünt elkövettem, mert józan ésszel nem gyilkol az ember. O, de ne hagyjatok el, a míg ezen a világon leszek, amíg felakasztanak, ne hagyjatok koplalni...

A tanuk mind terhelően vallottak a vádlott ellen. Az ítéletet még nem hirdették ki.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Nagyhalomány. Ilyenformában azt a hírt nem közölhetjük. Ha alapos a panasz, tegyenek róla jelentést az alispáni hivatalnak. A vizsgálat eredményét azonban figyelemmel fogjuk kísérni.

V. J. Uj-Arad. Kérdésére a választ már tegnap megküldöttük levélileg.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Ifj. *Fried Vilmos*, Budapest. — *Szekulics* János, Mitrovitz. — *Erdei és Tömör bej. cég*, Cegléd. — *Gönei József J.*, Szeged. — *Nádas* Zsigmond, Tisza-Polgár. — *Köth A.*, Varaszd. *Flussmann J.*, Uj-Gradiska. — *Stromp József*, Budapest.

Akinek pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, takarítónőre, kertészre, gazdasszonyra, mindenestre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége

Aki üzletet, butort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket, birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kíván

Aki férjhez menni v. nősülni óhajt, tanórákat, lakást, állást, ellátást keres vagy ad, gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanulót felvenni kíván

az **Aradi Közlöny** kishirdetési rovatát használja, ez biztosan eredményre vezet.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 24.

Déltőzsde. Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Kedvtelen iránzat mellett 9,000 métermázsra került forgalomba, 2½, közben 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanevek bágyadtak. Időjárás borús.

Estitőzsde. Berlin ¼ magasabb.

Zárás 19 órakor:

Buza 1903. Áprillisa	7.54—7.55
Buza októberre	7.55—7.56
Rozs 1903. Áprillisa	6.62—6.63
Zab 1903. Áprillisa	6.03—6.05
Tengeri 1903. májusra	6.18—6.19
Tengeri júliusra	6.23—6.24
Repce augusztusra	11.85—11.95

Zárás 5 órakor:

Buza 1903. Áprillisa	7.57—7.58
Buza októberre	7.58—7.59
Rozs 1903. Áprillisa	6.64—6.65
Zab 1903. Áprillisa	6.08—6.09
Tengeri 1903. májusra	6.20—6.21
Tengeri júliusra	6.25—6.26
Repce augusztusra	

Zárás 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	688 75
Magyar hitelrészvény	741.—
Leszámítolóbank részvény	451.—
Rima-Murányi vasúti részvény	481.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	693 25
Közuti vasút	617 50
Városi villamos vasút részvény	311 50

Szeszület.

— Február 24. —

Ma jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárlott moslék 12:80—13— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Február 24. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo grammon felüli sulyban 122—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 129—9 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 127—8 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilo grammig terjedő sulyban 126—7 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 124—6 fillérig, közép páronként 240—260 kilo gramm sulyban 123—4 fillérig, könnyű páronként 240 kilo grammig terjedő sulyban 122—3 fillérig.

Szerbiaiszám. Február 21. napján volt készlet 21.343 darab, február 22. napján főlhajtatott 1501 darab, február 22. napján elszállított 675 darab, február 23. napján maradt készlet 22,169 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti árú- és értéktőzsde.

Budapest, február 24.

Magyar aranyárjádék 4%	121 35
Magyar koronajárjádék 4%	99 50
Magyar arany 4%	93.05
Magyar ezüst 4½%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar általmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereségsorsjegy kölcsön	200.75
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	150.—
Oszták papírjádék	100.60
Oszták járadék ezüst	100.60
Oszták járadék arany	121.—
Koronajárjádék	101.20
1860-iki államsorsjegyek	154.50
Oszták-magyar bankrészvény	1580.—
Magyar hitelbankrészvény	740.—
Oszták hitelbankrészvény	687.75
Oszták-magyar államvasút	692.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi marka	116.97
London	239.95
Páris	95.37
20 márkás arany	23.41

NAPIREND.

Február 25. Szerda. Róm. kath. naptár: Hamvazó szerda. — Protestáns naptár: Hamvazó szerda. — Görög-keleti naptár (február 12.): Melet püspök. — A nap két óra 33 perckor, nyugszik 5 óra 22 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11½—12½ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1½—2½ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklie-muzeum helyisége mellett állaterem

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szorint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, elvélve csapadék.

Február 25. Aradmegye állandó választmányának ülése délelőtt 9 órakor. — Az aradi athlétikai klub választmányi ülése este 6 órakor.

REGÉNY-CSARNOK

A távollévő.

— Francia regény. —

Irtá: **Montégut Maurice.** [48]

(Folytatás.)

Micsoda életet élt R-née! Micsoda borzasztó kalandok voltak ezek! Gábor nem jól cselekedett, csak magára, csak önző vágyainak a kielégítésére gondolt, de Renée nemes jellemének micsoda kint okozhatott ez a folytonos hazudozás, ez a mel' tatlan csalásokból összeállított szövedék. S mi lesz a vége?

A leány megvallotta, hogy szegényen a két-szinüsködést, de nyomban keserű panaszra is fakadt a sors ellen.

Fel volt háborodva, hogy mindig szenvednie kell, anélkül, hogy megérdemelte volna. Szentséges Isten, ha most bünt követne is el, nem százszorosan megvezeklett volna-e érte már előre is?

— Mi lesz a vége? — kérdezte Henrik makacsul újra, meg újra.

A leány tragikus mozdulattal kelt fel a helyéről.

— Hogy mi lesz a vége? Nem tudom! Ah, ha Gábor kényszerülve lesz, hogy válasszon köztem és a felesége közt, engem kétségtelenül meg fog tagadni s akkor én, mint rendesen, megint csak magamra maradok ezen a világon. Mi lesz a vége? Elfeledkezik a halálról!

— Minek meghalni? — kérdezte Henrik szelid hangon.

A leány metsző kacagásba tört ki.

— Istenem, mert az ember nem élhet tovább, egyszerűen csak azért: de ez éppen elég.

— On élhet.

— Hogyan?

— A következőképpen. Hajoljon meg a helyrehozhatatlan előtt, mondjan le Gáborról, hiszen hazasember s hogy megfedekeznek arról az életéről, amely olyan kegyetlen volt ön-höz, száműzze saját magát. A távolság ugyan-azt a hatást szűti, mint az idő. Felajánlom önnek az ön házamat, amely az ön is lesz. Jöj-jön velem, nem kérek öntől semmit — meg csak azt sem tudom, szeretem-e önt, talán csak a hajdani képét szeretem, ott fenn északon megtalálja a szüleimet, a testvéreimet, derék szelid embereket, akik kitárják ön előtt a karjaikat, ha megmondom nekik, hogy ön jó és szerencsétlen. Ki tudja, talán az évekkel az emiékek is elvesztik éles voltukat; várni fogok s ha ön egy napon idenyújtja a kezét: meg fogom tartani — együtt öregszünk meg, együtt beszélgetünk a nagyapáról és az unokáról — akiket szeret. O, nem kívánom, hogy most feleljen, átengedem a megfontolásainak! S ha beköszönt a szerencsétlenség, akkor tudni fogja, hova meneküljön, kit hívjon segítségül, ön mindig itt leszek, mindig készen várom. A viszontlátásra!...

Renée először némán, szinte megmerevedve, valami tompa ingerültséggel hallgatta, mert azt hitte, hogy Henrik hétköznapi módon kezd neki udvarolni, mint valami könnyelmű asszonynak, aki már egyszer odaadta magát. Aztán, mikor Falkenberg a nevét, élete még hátralevő részét, a támogatását, a védelmét ajánlotta fel neki, a leányt egyszerre megindulás fogta el, de nyomban rá feltámadt benne az a gondolat is, az az aggodalom, az a félelem, hogy el kell hagynia Gábort, meg kell változtatni bazáját, az életmódját s megint bele kell szédülnie az ismeretlenbe, amelyett csak alig hagyott el. S mégis olyan édes érzés volt rá nézve, hogy egészen a közelben segítségre nyújtott kezét talál, hogy tudja, hogy valahol, ha nagy távolságban is, nyitva áll a számára valami utolsó menedék.

— Még egyszer köszönöm, — rebegte végre; kissé meg vagyok lepve ezt értheti, de megjegyzem magamnak az ön szavait, amelyek nem olyanok, hogy el lehetne feledni őket. A viszontlátásra... nemsokára...

— Igen, — Felelte Falkenberg, — de ez a viszontlátás kétségtelenül Morsalmeséknál fog megtörténni, az egész világ szemelattára s ott... ön maga is beláthatja, hogy, hogy milyen kelemetlen ez... ott nem ismerhettem önt.

Eltávozott, Renée pedig mély gondolkodásba merült; talán Gábornak igaza is volt, hogy nyugtalankodni kezdett, sőt féltékenykedett. A sejtelve nem csalta meg, a száműzetés valami vonzó erővel volt erre a mindenhol idegen leányra, aki mindenütt a világ elítélésébe ütközött belé, aki torkig volt vele, hogy mindig kívül álljon a törvényen, akinek szemel előtt ideálként lebegett a rendes élet.

De Renée szívében most új fordulat állt be: Falkenberg épp oly gyorsan megtette volna e becsületes ajánlatát, ha ismerte volna az egész igazságot?

Lehetetlen, hogy mindent tudott volna; talán azt hitte, hogy közte és Gábor közt csak a régi emlékek álltak fenn annélkül, hogy újra viszony keletkezett volna köztük. Mind e hazugságból új család származott, vagy leg-alább az őszinteségnek bűnös hiánya. S Renée elgondolkozott, megcsalja-e Falkenberget is épp úgy, mint a többit? S bár ezt megve ésre méltónak tartotta volna, mégsem tudta elhatározni magát, hogy mondjon, hogy tegyen valamit; mint rendez-en, most is az eseményeknek s a mások akaratának a játékszere volt.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temešvár felé:	Temešvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.45
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.36
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.36
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Nemzeti színház.

Bérlet 140. sz. Páros.

Szerdán, 1903. évi február hó 25-én:

Az ARADI DALEGYLET közreműködésével

LOHENGRIN.

Regényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta: Wagner Richard. Fordította: Böhm G. és Ormay F. Rendező: Polgár Sándor. Karnagy: Orbán Arpád.

SZEMÉLYEK:

I. Henrik	Békéssy Gy.	4. lovag	Szabó S.
Lohengrin	Bejczy Gy.	1. asszony	Bérczi Mari.
Brabantli Elsa	Singhoffer V.	2. asszony	Fekete A.
Gottfried	Kley Margit.	1. apród	Hajnal Ilona.
Tellramund	Szabó József.	2. apród	Gergely Giza.
Ortrud, neje	Repásy G.	3. apród	Berei Ilona.
Király hirdője	Juhász S.	4. apród	Berei Jolán.
1. lovag	Ungvári V.	5. apród	Ligetihí B.
2. lovag	Abai Gyula.	6. apród	Bogár Anna.
3. lovag	Kiss József.	Történik	Antwerpenben.

Kezdete este 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik áldott emlékü családfőnk elnunyta folytán bennünket sujtó mély fájdalomkon részvételükkel könnyítették, hálás köszönetünket.

520

Preisinger-család.

POSTYÉN-FÜRDŐ

Csusz, kőszvény, ischias, Exsudatumok egyedüli sikeres gyógyhelye. Télen is nyitva. Kinek az utazás nehézkes, használjon házi kúrát a postyeni kúrával, mely a házi orvos kezelésében minden gyógyszert felülmúl. 5-10 kg. iszap, 10-20 üveg hév-vízzel egy kúrára elegendő. Használati utasítást, téli prospectust szívesen küld: a fürdőigazgatóság.

Wolf János

— uri és női cipész
Arad, Szabadság-tér és Simonyi-utca sarkán.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis méretekre.

ortopéd-czipők

elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti

bakancs vagy csizma

elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

115 WOLF JÁNOS.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezreket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból meghatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Úreg, fiatal egyaránt írhat a Stael Medical Institutnak az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelése szelőljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárholnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne. Ind Amerika. A levelek mindig börtöntelefontok.

Asszonyok és leányok!

A havi bajok nehézségei, hátfájás, testfájás, göresék, lejjájás, rosszullét stb. ellen ajánlatos „Amasira“ egy határozottan ártalmatlanul ható és kellemesen bevehető theakeverék (poralakban). Orvosiilag melegen ajánlva. Dr. med. M. Stuttgartban írja a többek közt: „A belsőleg ajánlt gyógytheák közül, egy sorog kedvező tapasztalat alapján, egy újabb theakevergyűlének adtam előnyt, amely „Amasira“ név alatt van bevezetve és hatásában tényleg minden más theát felülmúl. stb. — Dr. med. G. Berlinben jelentést tesz eredményeiről és a többek közt ezt mondja: „S. A. k. a. Köpenick S. asszonynál: A gyenge alkotásu, kissé halavány pácziens rosszullétről és hátfájásról panaszkodott a havi baj kezdeténél, valamint néhány nappal azután. A negyedik csésze teánál elmulattak ezen nehézségek. Más okból történt utolsó látogatásánál aug. 3-án frissebbnek látszott, mint azelőtt. Életunsága elmúlt és most kettő helyett dolgozik. stb. — J. asszony Stuttgartban közli: „Nem fogom elmulasztani minden felebarátnőmnek ezen kitünően ható készítményt a legmelegebben ajánlani.“ stb. — A fenti, valamint minden elismerő irat eredeti példányát a gyárósnál betekintésül le vannak téve. — Amasira ára fél doboz 2 korona, egész doboz 3 korona (2-4 hónapig eltart!) Csupán A. Locher névalírásával valódi! Egyedüli gyáros: Andr. Locher. Pharmac. Laboratórium, Stuttgart.

Raktárak: Aradon: G. Földes Kelemen, gyógyszerárában, valamint az Osztrák-Magyar monarchia minden nagyobb gyógytárában.

Kedvező alkalom ház és birtok vételhez!

1. Egy kétemeletes sarokház több üzlethelyiséggel, a Fő-téren igen kedvező feltételek mellett eladó. Ára 100,000 forint. Évi jövedelme 10,400 frt. Leszámítva az összes kiadásokat a befektetett tőke 10%-át tisztán meghozza.
  2. Egy emeletes sarokház, több üzlethelyiséggel, nagyon szép lakásokkal a Fő-térhez közel. Ára 32000 frt. Teher átvehető törlesztésre. Jövedelme 3200 frt. 7% tiszta hasznot hoz. A vételhez csak 12000 frt szükséges.
  3. Egy földszintes sarokház, bérház 8 üzlethelyiséggel, Fő-tér közelében. Ára 12000 frt. Átvehető 6000 frt betáblázott összeg. A vételhez 4-5 ezer frt szükséges. Jövedelme 1000-1900 frt. Meghozza a 10%-ot évente.
- Van szerencsém továbbá kisebb modern stílusú házakat kertet s minden hozzátartozóval ajánlani 3000 frttől feljebb. 500-1000 frt készpénzzel bármelyik megvehető.
- Továbbá kisebb és nagyobb birtokokat Aradhoz közel, jutányos árban, kedvező fizetési feltételekkel.
- Több kisebb és nagyobb szőlőt több éves ültetéssel, gazdasági épületekkel. Egy 10-12 holdas szőlőt is ajánlhatok jutányos árban. — Kisebb és nagyobb háztelkek is kaphatók igen olcsón.
- Bővebb felvilágosítást készséggel nyujt:

Rosenberg Károly,
Eötvös-utca 12. sz.

Terény Jenő
vegyeskereskedése a teher csillaghoz
Arad, Boros Béni-tér 22. sz.

Ajánlja jól felszerelt raktárát fűszer-, gyarmat-, liszt- és rövid-árúkból.
Olcsó árak és pontos kiszolgálás.

3 nap alatt meggyógyul

a huyeséfolyas — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közokrházban s a párisi Hopital-Mydiben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli nyugtalan meggyógyítására is feltétlenül hatásos. Trend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt, utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön
Budapest, VIII. József-körút 53.

KISS GYULA

épület és műtér 28. (Vilmos-utca sarkán.)
Elvállal minden az épület és műtér-üzemelés szakmába vágó munkákat, u. m.: épület-üzemelési munkát, portálokat, bolt- és irodal berendezéseket. Konyha-, háló-, ebédlő- és szalonbutor berendezést, a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig és legjutányosabb árban. 513
Videki megrendelések pontosan eszközötteknek.
Rajzokkal díjmentesen szolgálók.

Új mosóintézet megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becsés tudomására hozni, hogy
Wesselényi-utca 47. sz. alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és kitünő munkaerővel rendelkező
mosóintézetet
nyitottam. Főtörökvésem mindig oda fog irányulni, hogy igentisztelt megrendelőink minden igényeit teljesen kielégítsem, miért is a nagyérdemű közönség b. partfogását kérem.
Tisztelettel 148
Ifj. Lada Mihály.

DENTOLIN
fog creme
használatát által nyerhetők.
Egyszeri használat után mindenki megkedveli.
Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű
illatszerek, szappanok, fogkefék, fogporok, fogpaszták, szárvizek, hölgyporok, arczcremek, hajszeszek, szivaosoknak.

Szép fogak!
csakis
DENTOLIN
fog creme
használatát által nyerhetők.
Egyszeri használat után mindenki megkedveli.
Egy tubus 50 fillér.

A legmegbízhatóbb minőségekben mindennemű
ORVOS-SEBÉSZI és SZÜLÉSZETI kötszerek.
LEGOLCSÓBB ÁRAKI

VOJTEK ÉS WEISZ
drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON.

St Anna

malátalikör a legjobb és legegészségesebb üdítő ital, kellemes ízű és zamatu.

malátakeserű kiváló gyomorélesztő, túltápláltak és vadászoknak kedvenc és nélkülözhetetlen itala.

malátacakes kitünő táp- és teasütemény elsőrendű tanárok és orvosok ajánlják.

Főnti készítmények mind tiszta malátával készülnek, kiváló minőségűek, élvezetük kellemes és hatásban felülmúlnak minden ilyenmü gyártmányt. Kapható csakis eredeti csomagolásban Aradon: Daimel Lajos, Karácsonyi Antal, Rothstein Mór, Záray Géza üzleteiben és Wild Ferencs cukrásznál.

NEM IS HITTÉK EL EDDIG,
 hogy oly olcsó árban valódi 14 karatos tiszta arany és finom ezüst ékszer tárgyakat lehet adni, amint hirdettem, csak miután meggyőződtek róla, látják, hogy tényleg

mily olcsón árusítok.
 500 koronát fizetni kötelezem magamat, ha a nálam vett arany-áru nem felel meg a finomságnak (t. i. 14 karatos arany) és a miért jótállok, ugyisintén a nálam vett órákért is 2 évi jótállást vállalok, és tájékozással közlöm a következő árakat:

- Egy szépen díszített nickel ank. rem. óra 2 frt. 35 kr.
  - Egy erős és nagyon finom ank. rem. nickel óra 3 forintért.
  - Egy kettős fedelű acél rem. óra 3 frt. 90 kr.
  - Egy három fedelű tula rem. óra nagyon finom 5 frt. 50 kr.
  - Egy finom fekete női rem. óra 4 frt. 30 kr.
  - Egy finom ezüst női rem. óra 4 frt. 90 kr.
  - Egy finom ezüst férfi rem. óra 5 forint.
  - Legfinomabb anker rem. ezüst óra 8 forint.
- 14 karatos arany női órák bámulatos olcsón. 14 karatos arany fülbevalók 1 frt. 40 krtól.
- Ebresztő órák 3 frt 60, 1 frt 90 kr-ával.

Zinner Vilmos,
 Arad, Farkas-térsz. 2/3

Santonicum.

Egy régi híres Elixír a forró égalju Olaszország gyógytűséből előállítva, mely most már nemzetben és be van vezetve.

Kitűnő gyomorélesztő szer és óvszer gyomorhajok ellen, melyek az emésztési gyengeségekből származnak.

Elmulasztja az elgyengülést, a sárgaságot, fej- és gyomorfájást, hányingert, étvágytalanságot, (a mik gyomorfurukból erednek) az emésztési zavartokat, erős székrekedést, vértartalmú hányást és székletet. Azonért kerülendőneként rögtön kijelentem: 1 palack 1 korona 20 fillér.

Kapható:
 Hajós Árpád, gyógyszerész, Arad.
 Vezérkapitány, Dittmont Frigyes, Budapest.

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: **Dr. HECHT**

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, reuma, köszvény, szívelzsírosodás, vesebetegség, szívbillentyű, női údó és gégebajok, rossz testtartásnál.

Gyógyeszközök: Hidegvizgyógyászat, villámfény-, moor-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamosítások, svéd gyógytorna, Napfürdő, Hasmassage.

Benlakóknak költségtelen szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogszerű intézet, mely létezésén nyitva van.

Hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok Külsőmezőhegyesi kerületének 32 majorjában elhelyezete 250 darab, vészen átment, sovány süldő herélt kocza eladása céljából folyó évi márczius hó 10-én délelőtt 10 órakor a mezőhegyesi m. kir. állami ménésbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében zárt írásbeli ajánlatok alapján nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

Ajánlattevők által sajátkezűleg aláírt, 1 koronás bélyeggel ellátott és 5% hántpénzzel felszerelt ajánlatok fent kitett határidőig a ménésbirtok igazgatóságánál, hol az eladási feltételek megtudhatók, nyújtandók be.

A sertések ugyanezen ménésbirtokon megszemlélhetők.

Budapest, 1903. évi február hó.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

THIERRY'S BALZAM

Allein echter Bismarck
 A. Thierry in Pregrada

Miért szenved ön?

Thierry Adolf egyedül valódi

CENTIFOLIA KENŐCSOT

ez a legjobb készítés van a gyógyuláshoz minden még oly régi seb is meggyógyul és mentve lesz minden fájdalom, meggyógyul.

THIERRY A. gyógyszerész balzsam és centifolia kenőcs.

THIERRY (A.) gyógyszerész védangyal-gyógyszertára Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Budapesti főraktár: Török J. gyógyszerész, Király-utca. Zágrábban Mittelbach S. gyógyszerész és Bécsben Brády C. gyógyszerész.

Nincs többé hajhullás!!

nincs korpásodás!!

A Dr. Káposy tanár-féle **Hajelixír** az egyedül álló legjobb fejcosmetikum.

A fejbőr tisztítására, különösen pedig a korpásodás, amely általa okozott fejbőrviszketegség és hajhullás megakadályozására kiváló készítmény. Egy üveg egy pár hónapra elegendő, ára 1 frt.

Biztos hatás, fagyás elleni szer a HAJÓS-féle

Fagybalzsam.

Egy párszori esetelés után meglepő eredmény érhető el. Megakadályozza a felhólyagzást és kisebesedést, azonnal megszünteti a fagyás által okozott viszketést. Egy üvegnek ára 35 kr.

Ezrekre menő hálairattal elismeri egyetlen és kitünő hatásu

tyukszemirtó-szer.

a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Tyukszemirtó szer mindenféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít. **Ára egy üvegnek 70 fillér.**

Dus raktára az összes létező kötszereknek. Watták, polyák gázek stb a legolcsóbb árakban! Angol és francziá illatszerek nagy raktára. 1 Deka (10 gramm) finom parfüm 25 kr.

A fenti szerek kaphatók

Hajós Árpád

gyógyszertárban

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Szukop Sándor**

ezelőtt Hammer és Szukop. Arad, Salacz-utca. A legjutányosabban készít egyenruhákat és hadfelszereléseket, továbbá uri öltönyöket a legújabb szabás és divat szerint. 487

Üzletnek, műhelynek

alkalmas utcái sarok helyiség, lakással együtt kiadó. — Bővebbet Aranykéz-utca 20. szám alatt az udvarban.

Deák Ferencz-utca 3.

szám alatt az I. emeleten 5 szoba, fürdőszoba és a megfelelő mellék-helyiségekkel együtt május 1-től kezdve bérbeadandó. — Bővebbet ugyanott. 518

Burgonya

több waggonnal eladó Dávid Sándornál Kovásznán, Háromszék megyében. 519

Kerestetik

lehetőleg az Andrássy-téren, József főherceg-úton, vagy ezekről kiágazó utcákban egy 4—7 szobából álló lakás, lehetőleg egy kiváló nagy szobával club helyiségnek. Ajánlatokat „Lakás” címmel a kisdóhivatal közvetíti. 521

Ladics Pál

szobafestő és mázó

Wesselényi-utca 47. sz.

Ajánlja magát a n. é. építő vállalkozóknak, valamint a nagyközönségnek minden e szakmába vágó munkáknak a legszebb kivitelben való elkészítésére

a legolcsóbb árak mellett.

Lakásoknak féregmentessé tételét is elvállalja. 263

Szeifert János

szobrász

Aradon, Magyar-utca 29. szám.

Ajánlkozik mindennemű

képfaragó munka

stilszerű kivitelre, úgymint: bútor-, épület- és templomfaragványokra, továbbá a szobrászszakmába vágó munkákra; folytonos választékú képmunkát tartok raktáron, melyet a legolcsóbb árban számítok.

Tervrajzokat ingyen készítik. 188

MÁLY ALBERT

kalapos mester

Aradon, Boros Béni-tér 8. szám.

Elfogad férfi és női posztó és szalmakalap-festést, tisztítást és átalakításokat, a legújabb divat szerint. 152

Czylinder vasalásokat,

átalakításokat jutányos ár mellett teljesít. Vidéki megrendelések is elfogadtnak.

KUNTZL ERNŐ

építési vállalkozó

Aradon, Kossuth-utca 18. sz.

Elvállal mindennemű nagyobb és kisebb acs és kőműves szakmába vágó új és javítási munkákat jutányos árban.

Két ház szállás-kerettel, 12 évig adómentes, Mihály-utca 103. sz. n. jutányos árban eladó. 337

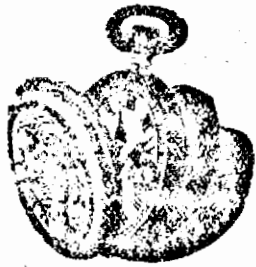
HOLLEITER FERENCZ

uri és egyenruha készítő

Arad, Boros Béni-tér 29.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vidéki közönségnek minden uri és egyenruhákban a legjobb divat és előírás szerint a legjobb anyagból való elkészítésére, jutányos árak, pontos és gyors kivitelben. Ugyiszintén javítások, átalakítások jutányosan elfogadtnak. A n. é. közönség pártfogását kérem 185 illő tisztelettel

Holleiter Ferencz.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Deák Ferencz utca 10. szám és Lázár Vilmos utca sarkán

órák-üzletet

nyitottam, ahol órajavítások szak-szerűen, pontosan, jóállás mellett eszközöltetnek.

Legjobb minőségű zseb-, fali- és ébresztő-órák, pontosan szabályozva három évi jóállás mellett adtnak el.

Kiváló tisztelettel.

Örményi Gyula

órák 139

Ujtás a lakások tisztázásánál!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy hosszú kísérletezés után oly szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy teljes megbízhatóság és jóállás mellett a lakások

tökéletes féregmentessé tételét elvállalom.

Teljesíték mindennemű diszes és egyszerűbb

szobák, termek stb. festését

a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek megfelelő legdiszesebb kivitelig és mindennemű mázóási és fénymázóási munkálatokat a legalaposabb kivitelben, a lehető legjutányosabb árak mellett. A n. é. közönség b. megbízását kérve kiváló tisztelettel

Fischer Ármán,

szobafestő, 409

Arad, Petőfi-utca 11. sz.

Órák és műszerész üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a tisztelt megrendelőmet értesíteni, hogy a Templom-utczában létesített órák és műszerész üzletemet

Deák Ferencz-utca 39. szám alá,

szembe a Vass-szállodával helyeztem át. 339

Tisztelettel

Ascher Ferencz,

órák és műszerész.

Ha jó,

tartós és olcsó divatos cipőt akar,

az csakis

Czernóczky Mihály

uri és női cipész üzletében

legolcsóbban szerezhetők be.

Saját készítményű **czipő-különlegességek** raktáron tartatnak, esetleg mertek után készítettnek.

Kossuth-utca 66. sz.

Fióküzlet: 141

Boros Béni-tér 2. szám. (Kneffel-ház).

Sebesy Ferencz

asztalos mester

tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy **asztalos műhelyét**

Arad, Deák Ferencz-utca 2. számú saját házába helyezi át.

Uj otthonában a nagyérdemű közönség szives bizalmáért esedezik.

Kitünő tisztelettel

418 **Sebesy Ferencz.**

Sonnenwirth József

mű-czimfestő és diszmázoló

Arad, Deák Ferencz-utca 39.

Czeiler István urnál 8 éven át mint művezető voltam alkalmazva; elvállalok 488

üvegre, fára, vaslemezre

főliratokat és festéseket

csinosan és tartósan.

Szigoru, szolid és legolcsóbb

bevásárlási forrást

találja a n. é. közönség Forray- és Rákóczy-utca sarkán, Kristófy-féle házban, Szállási Aladár által ujonnan berendezett rövid- és játék-árú kereskedésében. Hol eretton-, kanavász-, vászon áruban, u. m. szines pamutban, harisnyákban, szalagokban, dohányzó-szerekben, pénztárcákban és kézimunkához szükségelt cikkekben dus, gazdag raktár tartatik. Különösen ajánlja jóhírnevű

gép-harisnya kötődéjét,

melyet Aradon még nem létezett kötőgépekkel szerelt fel, hol új harisnyák kötését és fejelését, kesztyűk-, kamáslik-, alsósoknyák, alsóingek és minden a kötő szakmába vágó javításokat jutányos árban elkészítik. 335

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű uri öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb divat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

Kalhofert János

mű-lakatos, vízvezeték-berendező és gépjavitó műhely

Aradon, Széchenyi-utca 5. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkák elkészítését, u. m.:

épületvasalások,

vízvezeték berendezéseket, gépjavitásokat, légszeszmotorok és gazdasági gépek, valamint varrógépek javítását.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen, olcsón és pontosan eszközöltetnek. 289

Zálogcéduákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Építők figyelmébe!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy saját házamban, **Kapa-utca 12/a. szám alatt**

építési irodát nyitottam.

Hogy új épületeket régi épületek átalakítását és javítását, tervek és vázlatok készítését a legjutányosabb árakon elvállalom. 121

Tisztelettel:

Tenczlinger Károly,

vizsgázott kőműves m.,

mint az aradi vizsgázott és jogosított kőműves mesterek egyesületének tagja.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHUVELY.

PORTER-féle

CZIPŐKÉRT

vegyen.

A Szabadság-téren:
Porter Vilmos Nagy Áruháza.

5 filléres levelező-lapon rendelhet vidékről, avagy kérhet árjegyzéket.

Telefon utján 324 szám alatt beszélhet az áruházzal helyben, vagy vidékről.

Porter Vilmos Nagy Áruháza bolti szolgálói kora reggeltől késő estig visznek bárhova czipőválasztékot. Csak kérnie kell.

Egy pár férfi lakk-czipő (fűzős) 9 korona.

Egy pár női lakk-czipő (kivágott) 3 korona 50 fillér.